

Pohitimo s pripravami za Prvi maj

Mednarodni delavski praznik — Prvi maj — bo letos imel pri nas Jugoslovanih še prav posebno obeležje: praznovali ga bomo sredi drugih velikih dogodkov in obletnic, ki imajo prav v zvezi z njim še poseben pomen. Tako bo prvomajsko slavlje sledilo neposredno zveznemu kongresu Socialistične zveze, hkrati pa bomo proslavljali petnajsto obletnico osvoboditve in deseto obletnico obstoja naših delavskih svetov, ki so v razvoju naše družbe odigrali

tako pomembno vlogo. Zato bo letos praznovanje drugačno, še bolj slovesno in praznično, kot druga leta.

Pri okrajnem odboru SZDL ter po občinah so že sestavljeni posebni štabi, ki naj do podrobnosti pripravijo praznovanje Prvega maja. Ne glede na to, koliko delovnih ljudi bo prazniške izbrilo za oddih in izlete izven kraja svojega bivanja, je treba slavnosti prirediti povsod, saj bodo pri njih prav gotovo sodelovali tudi vsi slučajni gostje — praznik dela je naš praznik, pa naj bomo in ga slavimo kjerkoli. Slavili pa ga bomo po naših tovarnah, podjetjih in kmetijskih zadrugah, po šolah in delavnicah in uradih naših mest in vasi. S slikami, grafikoni in razstavljanjem izdelkov naših tovarn in dosežki organov ljudske oblasti in družbenega upravljanja bomo skušali prikazati razvoj gospodarstva, doseženi življenjski nivo našega delovnega človeka. Radost nad našim delom in življenjem v močni in svobodni domovini jugoslovan-

skega delovnega ljudstva pa bomo izrazili z zastavami in cvetjem, v katere bomo odeli naša naselja, tovarne, javne zgradbe in tudi naša bivališča. Prav gotovo tiste dni ne bo niti ene naše zgradbe ne na vasi in ne v mestu, ki ne bi s svojo svatovsko podobo govorila vsemu svetu, da mi — jugoslovanski delovni ljudje — praznujemo svoj in mednarodni Praznik dela.

V prireditvah pred Prvim majem — javnih nastopih, zborovanjih, povorkah, bakladah z ognjemeti, govorih in kulturno umetniških prireditvah v čast tega praznika bomo sodelovali vsi z vsem, kar najboljšega — remoremo in kar največ lahko damo.

To so kandidati za nove DS

Eno najspodbudnejših gibal za uspešno izpolnjevanje in glede na prvo letošnje trome-sečje ponekod tudi za prese-ganje plana podjetja (s tem pa tudi za preseganje poprej predvidenega osebnega dohod-ka posameznega delavca!) je brez dvoma novo uvedeni način nagrajevanja po učinku.

Povsem razumljivo in čisto prav je, da se v marsikaterem kolektivu tudi hudó krešejo mnenja okoli mnogih vprašanj, ki so v zvezi s pravičnejšim in s tem stimulativnejšim sistemom merjenja opravljenega dela posameznega delavca. V teh razpravah po kolektivih, na sestankih aktiva Zveze komunistov, Ljudske mladine, na sejah sindikalnih podružnic, delavskih svetov, upravnih odborov in raznih komisij zno-va in znova izstopajo nekateri dobro misleči »nezadovoljne-ži«, ki predlagajo v svojih koristnih predlogih za izpopol-nitev načina evidentiranja, merjenja in ocenjevanja oprav-ljenega dela posameznega delavca.

Za razliko pa glede takšnih tovarišev in tovarišic, ki na sejah sedanjih delavskih svetov in upravnih odborov red-ko kdaj sregovoré, moramo biti v obdobju izbire kandi-datov za nove delavske svete pozorni nprav na takšne delav-ce in delavke (mogosto so to tudi razmeroma mladi ljudje, ravno nprav, ti so najbolj bor-beni!), ki so se pri delu za stro-jem sedaj v sistemu nagrajeva-nja po učinku posebno izka-zali, hkrati pa v raznih raz-pravah in pogovorih vneto zastopali nova, očitno boljša stališča glede potrebnega iz-popolnjevanja tarifnega, pre-mijskega, normnega pravilni-ka, boljše organizacije dela, popolnejšega izkoriščanja de-lovnege časa in strojnih kapa-citet, zmanjševanja režije, škarta itd.

Razvijmo po naših podjetjih čimveč takšnih in podobnih razprav in začnimo v zvezi z vsemi naštetimi vprašanji kaj več govoriti tudi o vseh tistih tovariših in tovarišicah v kolektivu, ki s takšnimi zdravi-mi predlogi v korist čim izdatnejše izpolnitve plana svojega podjetja najbolj izsto-pajo s svojimi poživljajočimi nazori!

Kajti prav takšni tovariši in tovarišice sodijo med kandi-date za volitve novih delav-skih svetov.

Napoved vremena

za čas od 8. do 15. aprila 1960
V zadnjih dneh je temperatura zra-ka močno padla in v nekaterih pre-delih južne Evrope je deževalo. Vse pa kaže, da je bilo takšno vreme le prehodnega značaja in pričakovati je, da bo v drugi polovici aprila po-stalo topleje. Vendar krajevne plohe na področju Severnega Jadrana niso izključene.

Sedmi april - svetovni dan zdravja

Kot vsako leto tudi letos 7. aprila po vsem svetu na pobudo Svetovne zdravstvene organizacije praznujemo obletnico te človekoljubne ustanove. V lanskem letu smo seznanjali ljudi z duševnimi boleznimi in protialko-holnim bojem, letos pa je cilj te organizacije, postaviti pogoje za izko-reninjenje malarije po vsem svetu do leta 1962.

V Jugoslaviji je bila pred drugo svetovno vojno malarija še zelo raz-širjena, največ v Makedoniji; število bolnikov je včasih preseglo milijon. Po drugi svetovni vojni je ljudska oblast načrtno zatirala malarijo in je imela pri tem velike uspehe, tako da je v letu 1951 zbolelo na malariji le še nekaj manj kot 900 ljudi. Zadnja leta pa je število malaričnih bolnikov zopet naraslo na nekaj tisoč, ker se sistematična povojna akcija ni več rigorozno izvajala.

V Sloveniji malarije ni, zaradi tega bodo v letošnjem letu zdravstveni aktivisti posvetili v predavanjih in na proslavah posebno skrb potrebi, da čimprej zatremo tudi druge na-lezljive bolezni, ki našim ljudem,

zlasti pa otrokom, še vedno ogrožajo zdravje in življenje.

Pogoj za uspešno borbo proti nalezljivim boleznim pa je obvezno cep-ljenje.

V našem okraju nismo povsem za-dovoljni z udeležbo pri cepljenju. Iz najrazličnejših vzrokov, ki največkrat niso upravičeni, nekaj otrok ostane necepljenih. V bodoče moramo skr-beti, da bo odstotek necepljenih čim-manjši, ker nam samo cepljenje daje garancijo za uspešno borbo proti nalezljivim boleznim.

Izredno majhno število obolelaj za davico, tetanusom in otroško paralizo

v zadnjih letih so zgovoren dokaz uspešnosti cepljenja. Letos pa smo uvedli še cepljenje proti oslovskemu kašlju (skupno z ostalim cepljenjem) naših najmlajših in prepričani smo, da bo te bolezni, ki je zahtevala mar-sikatero smrtno žrtev, v bodoče ve-dno manj.

Ko se torej 7. aprila spominjamo obletnice ustanovitve Svetovne zdrav-stvene organizacije in njenih uspehov v preprečevanju obolenj, je naša dolžnost, da bodo naši otroci redno cepljeni in s tem obvarovani težkih posledic nalezljivih bolezni.

Dr. Polde Hladnik

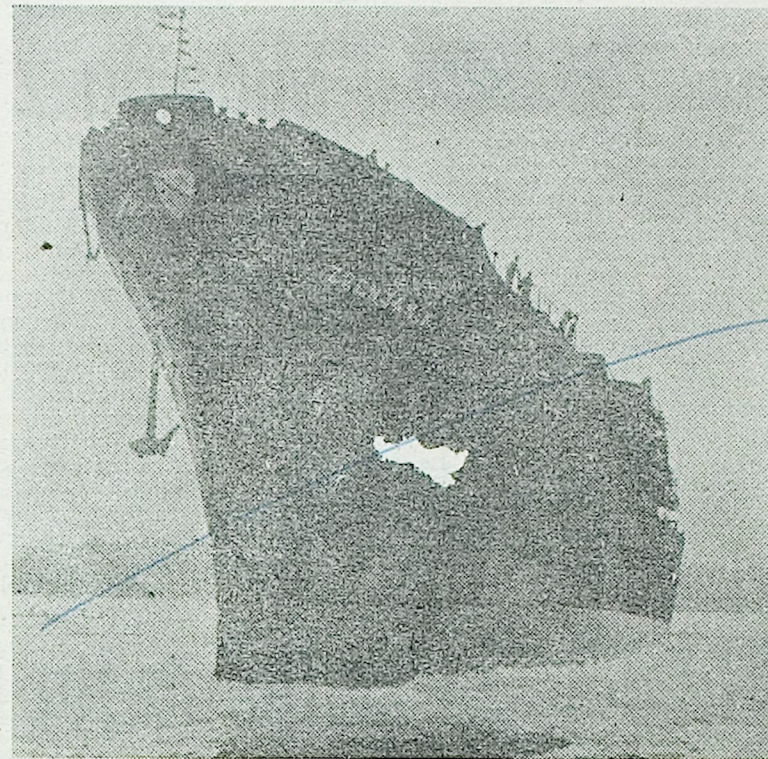
Za poglobljeno delo okrajnih svetov

Štirinajst novih okrajnih sve-tov, ki so bili nedavno izvoljeni, je že pričelo s svojim delom; ne-kateri so imeli že po dve seji. Za-razliki enotnega sistema dela, koo-rdinacije nalog med seboj sorod-nih svetov ter zaradi tesnejše povezanosti okrajnih svetov s

predsedstvom OLO ter z ustreznimi upravnimi organi OLO je predsednik Okrajnega ljudskega odbora Albin Dujc sklical za to-rek 5. t. m. vse predsednike novih okrajnih svetov na posvetovanje. Po tehtnih uvodnih besedah predsedujočega so novi predse-dniki svetov v razpravi povsem soglašali s tovarišem Dujcem glede odgovornosti svetov za izva-janje politike okrajnega ljudskega odbora, glede odnosov med sveti in upravo in glede odprave raznih pomanjkljivosti v sistemu dela dosedanjih okrajnih svetov.

Med sklepi tega razgibanega posvetovanja je omeniti napove-dano novost, po kateri bodo v prihodnje odborniki obeh zborov okrajnega ljudskega odbora po-stavljali predsedniku, podpred-sedniku, tajniku OLO in pred-sednikom posameznih okrajnih svetov vprašanja s področja nji-hovih odgovornosti, le-ti pa bodo na seji posameznega ali pa obeh zborov na ta vprašanja odgovar-jali. Za tesnejšo povezavo okraj-nih svetov z občinskimi, se pravi za še večjo poenotenje okrajne politike, pa je bilo sprejeto več priporočil. Tako bo predsedstvo OLO predlagalo vsem predse-dnikom naših občin, naj tudi oni skličejo s svojimi predsedniki svetov podobne sestanke glede poglobljenega dela občinskih sve-tov in glede njihovega tesnejšega sodelovanja z ustreznimi sveti pri OLO.

Tako za nove okrajne kot tudi za nove občinske svete pa je bilo sprejeto osnovno napolnilo, po ka-terem naj si sveti — nekateri so to že storili — že v začetku svoje mandatne dobe pripravijo plan dela za daljše obdobje vnaprej, tako da bodo razen tekočih pro-blemov na sejah obravnavali predvsem vso tisto bistveno pro-blematiko svojega področja dela, ki je pomembna za uspešno izva-janje določene politike svojega delovnega področja. sš

NOVA LADJA »SPLOŠNE PLOVBE«

V nedeljo, 3. aprila t. m. dopoldne, so izplovili v ladjedelnici »Uljanik« v Pulju tramer »Zrenjanin«, ki ga je podjetje zgradilo za »Splošno plovo« iz Pirana. To je četrta in zadnja ladja iz serije ladij, ki jih je bilo podjetje zgradilo za »Splošno plovo«. Tramer »Zrenjanin« ima nosilnost 12.450 ton, dolg je 150 m, širok 19 m, visok pa 9 metrov. Ladja je opremljena z dieselmotorjem domače proizvodnje, ki ima 6.250 konj-skih moči in bo lahko razvijala hitrost do 15,5 morskih milj na uro

I. SREDNJEŠOLSKI MLADINSKI FESTIVAL V KOPRU

Z veliko voljo na delu za boljšo bodočnost

V nedeljo je preplavilo koprské ulice in športna igrišča okrog 600 dijakinj in dijakov srednjih in strokovnih šol našega okraja, da bi proslavili Dan mladinskih de-lovnihih brigad in da bi hkrati iz-vedli eno izmed akcij za čim-večje sodelovanje mladine na le-

tošnji izgradnji Ceste bratstva in enotnosti.

Ze v zgodnjih jutranjih urah, ko so prihajali tekmovalci in ude-leženci mladinskega zborovanja v naše mesto, je četa sedemdes-etihi brigadirjev iz Kopra, oprem-ljena s krampi, lopatami in samo-

kolnicami zapela brigadirske pe-smi in odkorakala skozi mesto na prostovoljno delovno akcijo ob Vojkoveu nabrežju. Mladi briga-dirji so svoj dan začeli z delom pri ureditvi mesta in v nekaj urah so odstranili ruševine in krtine ob morju pri podjetju Fructus.

Medtem so zaživela skoraj vsa koprška športna igrišča, na kate-rih so se ves dan odvijale ostre borbe za osvojitve prvih mest in ličnih prehodnih pokalov. Sportni spored je obsegal tekmovanja v odbojki, nogometu, rokometu, ko-šarki, streljanju in šahu. Največ uspehov pa so poželi Postojnčani, saj so v večernih urah odnesli s seboj kar devet pokalov.

Najveličastnejše je bilo mladinsko zborovanje v veliki gledališki dvorani. Do zadnjega kotička so jo napolnili bivši in bodoči mla-dinski brigadirji, med gosti pa so bili tudi predstavniki političnih organizacij in oblasti, in sicer okrajni sekretar ZKS Albert Jakopič-Kajtmir, organizacijski se-kretar ZKS Koper Jože Božič, predsednik občinskega ljudskega odbora Miran Bertok, predse-dnica OK LMS Marija Vogrič in drugi ugledni javni delavci. Naj-prej je spregovoril komandant okrajnega štaba MDB Emil Čer-netič. Omenil je, da je mladinska organizacija koprškega okraja lahko ponosna na uspehe, ki so (Nadaljevanje na 2. str.)

Na nedeljskem mladinskem zborovanju v veliki gledališki dvorani v Kopru je sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtmir izročil zastopnikoma IV. in I. koprské MDB Reda dela I. in H. stopnje, s katerima je brigadi odlikoval pred-sednik republike Josip Broz-Tito

V nekaj vestah

HAVANA — Delavci kubanske industrije sladkorja so izročili ministrskemu predsedniku Castru resolucijo, v kateri pravijo, da za zdaj ne bodo zahtevali zvišanja mezd in zboljšanja delovnih pogojev v znamenje solidarnosti z revolucijo. Predsednik Castro je na sestanku s predstavniki delavcev industrije sladkorja pozdravil ta njihov sklep in ga označil za darilo delavcev narodu in za dokaz moči in vitalnosti revolucije.

TOKIO — V spopadu med stavkajočimi in stavkokazi v rudniku Milke v južni Japonski je bilo po zadnjih podatkih ranjenih 140 ljudi, med njimi 34 hudo. Policija sodi, da je ranjenih še več, vendar njih števila ni moč ugotoviti, ker neredi še trajajo. Stavka v tem rudniku se je začela pred dvema mesecema.

Mladina z veliko voljo na delu za lepšo bodočnost

(Nadaljevanje s 1. str.)
jih lani dosegle njene delovne brigade, saj so požele 19 udarniških priznanj, 11 posebnih pohval, I. in IV. pa sta osvojili prehodni sekcijski zastavi Glavnega štaba, ker sta bili v določenem času najboljše. Iz vseh štirih brigad se je vrnilo domov 130 brigadirjev z udarniški značkami in s kupi pohval, ker so bili naši brigadirji nadvse požrtvovalni graditelji ceste, prizadevni kulturni in telesnovzgojni delavci ter udeleženci raznih strokovnih tečajev za pridobivanje delovne kvalifikacije. Prav zaradi velikih uspehov je predsednik republike

Josip Broz-Tito odlikoval IV. koprsko MDB Elvira Vatovec, ker je bila 7-krat udarna in 5-krat specialno pohvaljena, z Ordenom dela I. stopnje in I. koprsko MDB Srečko Kosovel, ki se je vrnil s šestimi priznanji udarništva in z dvema posebnima pohvalama, z Ordenom dela II. stopnje.

Nepozabno bo ostalo v spominu zborovalcem iskreno in viharno navdušenje, ko je stopil na slavnostno okrašen oter sekretar okrajnega komiteja ZKS Albert Jakopič-Kajtimir in izročil predstavnikoma odlikovanih kmečkolon delavskih brigad najvišja priznanja za opravljeno veliko delo.

Nato je tovariš Kajtimir govoril o naši mladini, ki je med vojno s puško v rokah stala v prvih vrstah za osvoboditev jugoslovanskih narodov, danes pa je spet prva pri izgradnji boljših delovnih pogojev in socialističnih odnosov med državljani. Omenil je, da delovni uspehi mladinskih brigad dokazujejo njihovo borbenost in odločnost, pa tudi neuničljivo željo po ostvartvi velikih ciljev revolucije. Dejal je, da so MDB kovačnice mladega človeka, ki ob ponovnem vključevanju v redno življenje zna koristno uporabiti strokovno in politično znanje, ki si ga je pridobil v brigadah. Ob zaključku svojega govora je tovariš Kajtimir izrekel priznanje lanskoletnim brigadirjem in prepričanje, da bodo letošnji sledili njegovemu zgledu, saj tudi mlade ljudi v naši državi čakajo velike gospodarske naloge, ki jih bodo sposobni rešiti le, če bodo izkoristili kar največ možnosti za strokovno izobraževanje in za nadaljnjo krepitev socialističnih odnosov.

Svečanemu delu zborovanja sledil bogat kulturno-umetniški spored. Nastopili so instrumentalni zbori srednjih šol in koprške Industrijske kovinarske šole, Gozdarskega šolskega centra v Postojni ter Pomorske srednje šole iz Pirana; recitatorji ter pevci, solisti, tamburaški zbor italijanskega kulturnega krožka iz Kopra ter Brunetta Markezan, članica italijanskega kulturnega krožka iz Izole.

V drugem delu proslav Dneva mladinskih delovnih brigad je podpredsednik okrajnega ljudskega odbora inž. Peter Aljančič priredil kosilo za najboljše lanskoletno brigadirje-udarnike in mladinske funkcionarje ter se z njimi zadržal v prisrčnem razgovoru, želeč jim, da bi ob II. srednješolskem mladinskem festivalu, ki bo prihodnje leto, znova presenetili z bogato bilanco letošnjega leta. Predsednica OK LMS Marija Vogrič pa je podelila pokale najboljšim tekmovalnim ekipam in jim zaželela prijetne vtise s I. festivala.

Iz dela in življenja Italijanov v Izoli

Italijanski kulturni krožek »Giordano Bruno« v Izoli zelo intenzivno razvija svojo kulturno-umetniško dejavnost in s tem veliko prispeva kulturnemu življenju italijanske etnične skupine v občini. To dokazuje tudi povečano število obiskovalcev krožka, ki je znatno naraslo v tej sezoni, kar je tudi posledica uvedbe novih oblik dela v zadnjem času.

Veliko zanimanje so vzbudile konference, ki jim sledijo živahna razpravljanja, posebno velika udeležba je bila na konferenci, kjer je predsednik ObLO Izola Srečko Vičič govoril o javnih delih v mestu in konferenci, kjer je govoril predsednik Okrajne združene zveze Franc Kralj-Petek.

Zelo aktivna je bila kulturno-umetniška sekcija, ki je omogočila več predstav s sodelovanjem plesnega orkestra in pevcev lahke glasbe, skupino recitatorjev, mladinskega zbora in dramske skupine. Dramska skupina je dosegla lepe uspehe z uprizoritvijo del, ki so precej zahtevna, kot n. pr. uprizoritev treh Pirandellovih in enega Goldonijevga dela.

Med drugim so se udeležili tudi radijskega tekmovanja, ki ga je pripravila Italijanska unija za Istro in Reko. Predvsem pa je treba omeniti tri slovesne proslave, ki jih je italijanski krožek organiziral ob 15-letnici ustanovitve Italijanske unije za Istro in Reko, ob 360. obletnici smrti Giordana Bruna in ob prazniku žena, 8. marca. Ob tej zadnji pri-

ložnosti so v veliki dvorani krožka izročili svojemu namenu oter, ki sicer ni posebno velik, je pa opremljen z vsemi tehničnimi pripomočki. Navdušenje številnih gledalcev, ki so se tedaj zbrali na proslavi, je krožku vdihnilo dobro zamisel. Tako je sedaj vsako drugo soboto na programu revijski večer. Prvi tak večer je bil 26. marca z naslovom »Simpatissimo«, in občinstvo je bilo z njim zelo zadovoljno. Predstavi je sledila plesna zabava.

Dramska skupina in mladinski

zbor se sedaj resno pripravljata na festival, ki bo v prihodnjih mesecih.

Italijanski kulturni krožek razpolaga tudi z lastnim televizorjem in ima lepo opremljeno knjižnico. Vsako leto redno nabavljajo nove knjige, ki izidejo v Italiji in pri založbi Edit v Reki. Bralecem so na razpolago tudi številne revije in časopisi. Člani krožka imajo zato na razpolago še biljard, namizni tenis, šah in podobno. Večkrat pa organizirajo tudi šahovske turnirje. D. S.

V nedeljo jutraj je 64 brigadirjev koprskih srednjih šol z udarniškim delom odstranilo na Vojkovec nabrežju v Kopru ruševine in splaniralo del nasipa ob morju

DELAVNIŠKI SVET IKŠ V KOPRU DOBRO PRESTAL PRVO PREIZKUŠNJO

Šola bodočih upravljavcev

Prilagoditi šolo življenju in vzgajati v njej tudi bodoče upravljavce je predvsem za strokovne šole osnovno pravilo. Z razširitvijo predmetnika in uvedbo novih predmetov na nižjih strokovnih šolah — družbeno ekonomsko vzgojo in ekonomiko podjetij — ne bi mogli zadostiti tej potrebi v celoti, kajti zgolj teorija brez praktičnega dopolnjevanja v tem prizadevanju ne bi požela zaželenega uspeha.

Tudi Industrijska kovinarska šola v Kopru je, kot vse ostale

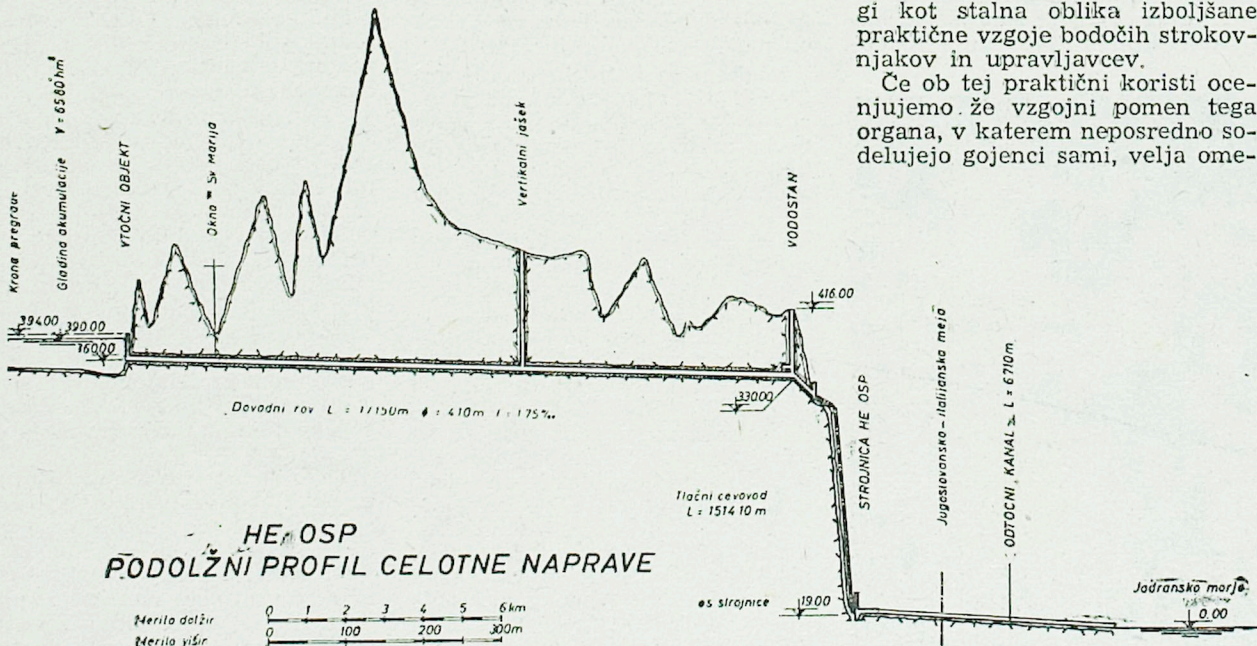
sorodne šole v Sloveniji, že našla ustrezno obliko dopolnjevanja v tako imenovanem delavniškem svetu. Resda gre samo za posvetovalni organ in njegovi člani — zastopniki iz vrst učencev in vodstva šole — nimajo drugih pravic, kot da posredujejo svoje predloge komisiji za sklepe, nakar jih ta predloži šolskemu odboru in vodstvu šole. Vendar se je že kmalu po ustanovitvi delavniškega sveta izkazalo, da so njegovi predlogi v mnogočem izpopolnili sistem dela v šolski delavnici in tudi drugi kot stalna oblika izboljšane praktične vzgoje bodočih strokovnjakov in upravljavcev.

Če ob tej praktični koristi ocenjujemo že vzgojni pomen tega organa, v katerem neposredno sodelujejo gojenci sami, velja ome-

niti še pravilnik delavniškega sveta, ki zajema vrsto točk in nalog, s pomočjo katerih bodo gojenci temeljito spoznali sistem družbenega upravljanja v našem gospodarstvu. S tem, da gojenci v okviru danih možnosti prisostvujejo zasedanjem delavskih svetov v podjetjih, da se seznanjajo z materialnimi in finančnimi problemi šolskih delavnic ter da analizirajo sami programe šolskih delavnic in imajo posvetovalni glas v šolskem odboru in pri vodstvu šole, so mladi somoupravljavci vključeni v proces praktičnega povezovanja teorije in prakse. Le katero podjetje bi se kasneje lahko otepalo takih ljudi!

DAN ŽELEZNIČARJEV

V nedeljo, 10. t. m., bodo tudi železničarji v Hrpeljah proslavili svoj tradicionalni praznik — Dan železničarjev. Kakor vsako leto, bodo v osrednji dvorani DPD »Svoboda« v Hrpeljah priredili proslavo s kulturno-umetniškimi sporedom, na katerem bo sodelovala tudi železničarska godba na pihala iz Varaždina, ki je trenutno na turneji po Hrvatski in Slovenski Istri. J. Z.

HE OSP
PÓDOLŽNI PROFIL CELOTNE NAPRAVE

V prejšnji številki ni bilo mogoče pri članku o HE Osp objaviti te skice zaradi pomanjkanja prostora. Zato jo objavljamo danes. Prikazuje nam vzdolžni rez objektov hidroelektrarne. Risba je spadena: dolžine so risane v manjšem merilu kot višine ali z drugimi besedami, vzdolžni rez je risan v zvečanem merilu. Na levi vidimo zaključek akumulacijskega jezera, kjer bo stala pregrada in zadrževala vodo na koti 390,00 m nad morjem. Pri vtočnem objektu se začne 17,150 m dolgi dovodni rov, premera 4,10 m ki se končuje v vodostanu. Od tod je še kratek rov do celice za zasune, kjer se začne jeklen tlačni cevovod. Ta dovaja vodo v strojnico, ki leži le še 19,00 m nad gladino morja. Iz strojnice odteka porabljena voda po strugi potoka Osp v morje

Obisk prijateljice iz Holandije

Kot gost Gostinske zbornice LRS se je pretekli teden mudila v našem okraju holandska turistična novinarka, gospa P. H. M. De Bock-Luiting iz Beverwijka pri Amsterdamu. V Portorož je prispela z junaki planiških poletov, katere si je bila ogledala prejšnji teden. Gospa De Bock je že dvanaštjič v naši državi. Ob slovenskem morju je bila zadnjikrat pred 5 leti. Povedala je, da vedno znova z obudovanjem ugotavlja nenehnapredki v izgradnji in ureditvi naših krajev in turističnih objektov. Prepričana je, da bomo z doseganjem tempov v nekaj letih popolnoma dorašili potrebam sodobnega turizma. Po njenih izjavah smo že na stopnji, ko se moramo zavzemati močneje tudi za razne drobničarje, ki se nam zdijo spričo pomembnejših nalog malenkostne, ki pa vplivajo na prijetno ali neprijetno bivanje turistov. V naših hotelih manjka tistih drobničarjev, ki naredijo turistu bivanje toplo, domače. Med drugim spada k temu dolžnost direktorja hotela — ali v večjih hotelih tudi njegovega namestnika ali nalašča za to določenega človeka — da se osebno zanima vsak dan za počutje in želje vsakega go-

sta. Razumeti je treba — je poudarila gospa De Bock v razgovoru s portoroškimi turističnimi delavci — da se gost čuti v tujem kraju nekako izgubljen, nesiguren; da mu ta občutek ne bi pokvaril dopusta, je nujno, da se nekdo zanima za gosta in mu tako prežene ta neprijetni občutek. Ob slovesu je holandska novinarka obljubila, da se še vrne v naše kraje.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bračič. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1800 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klisje tiskarna CZP »Primorski tisk«

KOPRSKA »HLADILNICA« IMA V LOKVI PRI DIVAČI NAJVEČJI OBRAT ZA DODELAVO PRŠUTA V DŽAVI

Bogato obrestovanje majhnih investicij

Tako imenovane stranske dejavnosti, ki se jih lotijo razna podjetja iz tega ali onega razloga, nemalokrat presenetijo zaradi dobrih gospodarskih rezultatov ne samo pobudnike in organizatorje takih obratov, temveč tudi pasivne opazovalce, ki skrajja ne verjamejo v uspeh podjetja.

Poučen primer je »Hladilnica Koper«. Nerentabilno poslovanje osnovnega obrata — hladilnice — jih je skorajda sililo v iskanje nove poti, da bi utrdili ekonomski položaj podjetja. Z ustanovitvijo obrata za dodelavo pršuta, ki so mu našli idealne prostore v bivši vojašnici v Lokvi pri Divači, so našli lep izhod.

Kratek razgovor s komercialnim direktorjem »Hladilnice Koper« Jankom Simončičem naj na kratko pojasni delo in obseg proizvodnje in nadaljnje načrte podjetja.

— Zakaj ste se odločili za to stransko dejavnost in kolikšna je sedanja zmogljivost vašega obrata v Lokvi.

— Veliko povpraševanje po pršutu doma in v tujini ter ugodni pogoji za skladiščenje v poletnih mesecih v naši hladilnici so razen težav, v katerih je bilo podjetje, glavni razlogi, da smo se odločili za to dejavnost. Čeprav smo ustanovili največji tovrstni obrat v državi, z zadovoljstvom ugotavljamo, da se v naših računih ni smelo zmotiti. Ugled kraškega pršuta nam je pomagal, da celotne količine prodamo po že vnaprej sklenjenih pogodbah v tujino. Zmogljivost obrata je 100 ton, trenutno pa imamo v proizvodnji 70 ton pršuta.

— Kdo je vaš glavni dobavitelj in kakšno je zanimanje za te izdelke na domačem tržišču?

— Zaenkrat je naša surovinska baza v osrednji in severni Sloveniji, vendar bomo že letos poskušali najti glavne dobavitelje v našem okraju. S tem bomo hkrati izpolnili tudi pogoj, da bodo služili za predelavo v kraški pršuti zares na Krasu vzrejeni prašiči, seveda beli in pasme joksir. Ker smo pogodbeno vezani na stran-

ke v Trstu, lahko za domači trg odstopimo le 20 odstotkov celotne proizvodnje pršuta.

— Torej so pogoji trgovanja s tujino za vas bolj ugodni?

— Da, ugodnejši so zaradi tega, ker dobimo za naše izdelke dragocene devize, drugi pa zaradi višjih cen teh izdelkov v inozemstvu. V planu imamo razširitev tržišča v ZDA in Zahodno

Nemčijo, kjer bomo lahko prodali pršut še za tretjino dražje kot v Trstu.

— Ali lahko zvezmo še za postopek dodelave pršuta?

— Proizvodnja pršuta traja 8 do 12 mesecev. Sveže šunke sa-

lamarimo s soljo in različnimi dodatnimi začimbami v velikih kadeh, nakar jih stiskamo v posebni stiskalnici ter v nekaterih primerih izpostavimo dimljenju. Nadaljnji pogoj za uspešno dodelavo je svež in v prvi vrsti suh zrak. Naj pripomnim, da je bila letošnja vlažna zima za marsikatero proizvajalca pršuta usodna, čeprav pri nas nismo zavrgli niti ene šunke. To predvsem zaradi izredno ugodne lege našega obrata, močnih ventilatorjev in ne nazadnje po zaslugi dveh mesarskih mojstrov in štirih pomožnih moči, ki bdijo dan in noč nad dragoceno vsebino našega novega obrata. (bb)

Detajl iz velike »šrambe«, kjer pršuti zorijo (Lokve pri Divači)

Z OBČNEGA ZBORA SINDIKALNE PODRUŽNICE V IZOLSKEM KOMBINATU DELAMARIS

Novo vodstvo pred obsežnimi nalogami

Na sobotnem občnem zboru sindikalne podružnice kombinata Delamaris se kljub uspehom in vidnemu napredku sindikalne organizacije ni bilo moč izogniti vtisu, da sindikat le še ne zavzema mesta, ki mu pripada. To spoznanje tembolj izstopa ob ugotavljanju lepih dosežkov kolektiva na gospodarskem in družbenem področju, kjer pa so se pokazale nekatere vrzeli, ki očitno kažejo na slabo vzpostavljeno ravnateljstvo v trikotniku: organi družbenega upravljanja — vodstvo podjetja — sindikalna organizacija. Slednja je predvsem premalo upoštevala vzgojo svojega članstva. Da so nekatere po-

bude in naloge osrednjega odbora zvoledene že na odborih posameznih obratov je sicer moč delno opravičiti z nedavno združitvijo štirih podjetij v kombinat konzervne industrije, kjer je po združitvi prevzel vodstvo nad vsemi štirimi podružnicami 7-članski osrednji odbor, ki pa

zaradi obsežnosti podjetja ni uspel v celoti povezati vseh odborov v enotnega izvajalca in pobudnika številnih nalog.

Zgrešeno bi bilo, če ob nakazanih neskladnostih ne bi označili tudi zasluge sindikalne podružnice pri izpolnjevanju planskih nalog, ki so jih osrednji odbor in odbori no obratih budno spremljali vso svojo mandatno dobo. Ob teh vprašanjih pa je bilo na številnih sejah sindikata več razprav o raznih organizacijskih vprašanjih, pripravah na volitve DS in UO, o pripravah za sestavo novega tarifnega pravilnika ter izvajanja novega sistema nagrajevanja. Kljub sedanjemu nepopolnemu sistemu nagrajevanja je po novih metodah nagrajevanja že okrog 83 odstotkov vseh zaposlenih; predvsem pa je pohvalna ugotovitev, da bo Delamaris na Koprskem med prvimi podjetji, kjer bodo skoraj v celoti uvedli kompleksno nagrajevanje. Pri pravilnem tolmačenju novih meril nagrajevanja in proizvodnih zadolžitve vsake ekonomske enote je prav sindikalna organizacija nosila glavno breme in s tem pripomogla k uspešni materialni stimulaciji članov kolektiva.

STANE KAVČIČ V POSTOJNI

Minuli petek je predaval starejšemu kadru garnizije JLA v Postojni predsednik Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije Stane Kavčič o razlikah gradnje socializma pri nas in v državah vzhodne Evrope. Dom JLA v Postojni pa je pred kratkim priredil tudi predavanje predsednice ideološke komisije pri GO SZDL Slovenije Marije Vilfan o vtisih z njenega nedavnega potovanja po Indiji.

REVIJA MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV V SEŽANI

V nedeljo, 10. aprila bo ob 14.30 v kino dvorani v Sežani revija mladih pevskih zborov iz sežanske občine, na kateri bodo nastopili pevski zbori osnovnih šol iz Sežane pod vodstvom Majde Hauptman, iz Divače pod vodstvom Vere Može, iz Dutovelj pod vodstvom Mire Sirca, iz Stanjela pod vodstvom Albina Križmana in iz Komna pod vodstvom Stojana Fakina. Nastopilo bo skupno 360 pevcev, med odmori pa tamburaški pionirski zbor iz Sežane in tercet mladink iz Komna. — er

NAS GOSPODARSKI KOMENTAR

Po sprejemu družbenih planov 1960

Okrajni ljudski odbor okraja Koper je letos prvi med okraji sprejel družbeni načrt za letošnje leto. Ko to ugotavljamo in poudarjamo prvenstvo, ne mislimo pri tem, da gre za neko aktivistično akcijo s postavljenim terminom, temveč za nekaj več. Da je okraj Koper v tem pogledu letos prvi so vsekakor dani določeni pogoji, ki so mu omogočili pripravo in sestavo načrta, s katerim je stopil na prvo mesto in postavil za letos jasno in določeno naloge, ki jih mora opraviti na gospodarskem področju.

Osnova letošnjega družbenega načrta je izpolniti in preseči naloge, ki so bile dane po petletnem perspektivnem načrtu in ki morajo biti izvršene v štirih letih. Ko gremo tako od postavke do postavke, moramo ugotoviti, da se ni bati, da bi te naloge ne bile izvršene. Naj navedemo samo nekaj primerov: industrijska proizvodnja bo letos večja za 43,5% in s tem petletni plan presežen, gradbena dejavnost se bo povečala za 17,9% in s tem bo perspektivni načrt presežen itd. Zlasti pa bo prednjačil zopet promet, za katerega so predvidene letos ponovno velike investicije,

da ne govorimo o turizmu in gostinstvu, ki komaj sledi naraščajočemu pritisku z vseh strani.

Posameznih postavk ne bi navajali, pač pa bi omenili problem kmetijske proizvodnje, kjer bo možno doseči znatne uspehe z velikimi naložbami. Omejili bi se le na nekatere značilnosti, ki jih je vsekakor treba poudariti. Ne mislimo tu na poudarjanje pomena nekaterih tovarn in drugih industrijskih obratov, kot n. pr. Tomos in drugi, temveč na poudarjanje nekaterih dejavnosti, ki so za koprski okraj življenjskega pomena. Gre predvsem za porast prometa in prometnih sredstev. Splošna plovba bo letos bogatejša zopet za tri tramperje, kar bo njeno tonažo dvignilo za nadaljnjih približno 40.000 reg. ton. Tega napredka se lahko veselimo, kajti pomen rasti Splošne plovbe ni omejen samo na koprski okraj ali bližnjo obalo in okolico, temveč sega globoko v našo gospodarsko rast sploh. Skladno z njo raste koprsko pristanišče in ustvarjajo se načrti železniške proge, ki naj bi povezovala našo obalo z zaledjem.

Druga pomembna dejavnost je turizem in gostinstvo. Tudi za to dejavnost bo vloženi ogromno sredstev in računamo lahko, da bo našemu gospodarstvu prinašala ogromne koristi. Domači in tuji turisti, zlasti slednji, vedno bolj pritiskajo na našo obalo, ki jim lahko s svojim zaledjem nudi vse, kar si žele. Tega se zavedamo in nič čudnega ni, če predvideva družbeni načrt v ta namen znatne investicije in nabavo ter gradnjo objektov. Omenimo naj zlasti hidrogliserje za prevoz turistov ob obali.

Družbeni načrt je pred nami in z njegovim preučevanjem bomo lahko ugotovili, da si postopno z izpolnjevanjem nalog ustvarjamo vse pogoje za zboljšanje življenjskih pogojev. Na vseh področjih in gospodarskih dejavnostih se namreč kaže iniciativa za napredek in razvoj in v vse tiste panoge, ki imajo pogoje za razvoj, se vlagajo razpoložljiva sredstva, da bi se njihov razvoj pospešil. To nam kaže tudi letošnji koprski družbeni načrt, ki obravnava vse možne gospodarske dejavnosti koprškega območja, jih vsklaja in določa sredstva, ki bodo vanje vložena. —dt

Nabratko

STIRI SLADKORNE TOVARNE DOBIJO NOVO OPREMO
Sladkorne tovarne v Crvenki, Vrbasu, Branjinem vrhu in Beogradu bodo dobile novo opremo, ki jo bodo uvozili iz Zahodne Nemčije. S preureditvijo in izpolnitvijo teh tovarn bo treba pohiteti, ker je zmogljivost naše sladkorne industrije premajhna, kar se je zlasti pokazalo ob predelavi lanskega pridelka sladkorne pese. Tovarne morajo biti preurejene že pred začetkom predelave novega pridelka, to je do jeseni.

ELEKTRIČNI FILTRI ZA ČIŠČENJE ZRAKA
V tovarni »Ventilator« v Zagrebu so pred kratkim pričeli proizvajati električne filtre za prečiščevanje zraka. Filtre izdelujejo po licenci švicarske firme »Elex«. Prvi električni filter za dimne pline bodo v kratkem vgradili v toplotni Zagreb II.

PRIPRAVE NA DOMAČO PROIZVODNJO HIDROBUSOV
V ločinjski ladjedelnici se pripravljajo na proizvodnjo hidrobusov in hidrogliserjev za potrebe naših turističnih središč, ki se zelo zanimajo za njihovo nabavo.

RAZŠIRJENA PROIZVODNJA TEŽKIH KAMIONOV
Tovarna avtomobilov v Priboji je s svojim kooperantom tovarno motorjev FAMOS iz Sarajeva odkupila licenco italijanske firme OM za proizvodnjo kamionov »Super Orion« z nosilnostjo 10 ton. Pogodba med italijansko firmo in domačimi proizvajalci je zelo ugodna. Z uvozom 200 kamionov te znamke bosta domača podjetja pridobila pravico za osvajanje proizvodnje, za katero jim bo italijanski partner nudil vso tehnično dokumentacijo in tehnično pomoč. Vrednost sklenjene pogodbe znaša milijardo dinarjev.

DIESLOVI MOTORJI ZA ARGENTINO
Pred kratkim je neka argentinska firma prevzela več dieslovih motorjev tovarne »Jugoturbina« v Karlovcu v vrednosti 900 tisoč dolarjev. Do konca avgusta bodo dobavili še nekaj motorjev s skupno močjo 14.000 konjskih moči.

LETNA KONFERENCA OBČINSKEGA ODBORA ZVVI V HRPELJAH

Invalidski prejemki povečani za nad polovico

V nedeljo je bila v Hrpeljah letna konferenca občinske Zveze vojaških invalidov, ki so se je razen 60 delegatov udeležili tudi predsednika okrajnega odbora ZVVI Mirko Pirc, sekretar občinskega odbora SZDL Mirko Enci in drugi gostje.

Dosedanji predsednik občinskega odbora Janko Ražem je v svojem referatu predvsem poudaril, da se socialno stanje invalidov boljša, saj so se njihovi prejemki v zadnjem času povečali za povprečno 53 odstotkov, vendar pa je še vrsta nerešenih problemov, ki jih bo moč odstraniti z dnevnega reda le postopoma. Velika

težava pri obravnavanju položaja invalidov je tudi v tem, ker ne poznajo svojih pravic, ki jim jih redno tolmači Invalidski vestnik.

Glede klimatskega zdravljenja invalidov je bilo na konferenci ugotovljeno, da marsikaj komisije odločajo enostransko na škodo upravičencev. Pohvalili pa so odnos podjetij do invalidov, ki se

trudijo najti zanje primerna delovna mesta.

V hrpeljski občini je sedaj 308 osebnih in družinskih invalidov, ki so vključeni v sedem osnovnih organizacij. Med najbolj aktivnimi so v Pregarjah in Podgradu, manj podjetnosti pa kažejo v Obrovu in Hrpeljah. Na konferenci so ob zaključku izvolili nov odbor, ki ga bo tudi v prihodnje vodil kot predsednik Janko Ražem, tajnik pa bo letos Lojze Žetko, ki tajniške posle opravlja vse od ustanovitve občinske organizacije ZVVI. Ta novi odbor bo imel veliko nalogo, predvsem v organizacijskem utrjevanju osnovnih in občinske organizacije, v reševanju socialnih in zdravstvenih problemov članov ter v povečanju sodelovanja z drugimi političnimi organizacijami in društvi. Slednja naloga pa bo toliko lažja, ker veliko invalidov sodeluje v organih delavskega samoupravljanja, družbenega upravljanja in v odborih raznih organizacij.

DIJAK FULVIO MIANI

Preteklo nedeljo proti večeru je dijak Ribiške šole v Piranu, Miani Fulvio, doma iz Novigrada v Istri, rešil štiritnega Zivka Skevina, ko je pred materinimi očmi zdrsnil v piransko pristanišče. Voda v tem delu pristanišča je globoka, polna umazanije, zato je njegovo naglo pomoč in pogum sredi zmede, ki je nastala ob obali, treba javno pohvaliti. Od velike množice ljudi, praznično oblečene, je edino Fulvio ocenil vrednost obleke in življenja, ki je ugašalo v morju. Takšni ljudje ne smejo ostati brezimni med nami

IZ DELA LJUDSKE UNIVERZE

Ljudska univerza v Postojni je priredila v letošnji sezoni vrsto zanimivih predavanj, ki so b. izredno obiskana. Dosedanja predavanja — o vzponu na Himalajo, vtisi s poti po Franciji, Italiji in Ameriki, ki sta jih posredovala prof. Pavlica iz Postojne in prof. Kambič iz Ljubljane, so pokazala, da je ta oblika splošnega izobraževanja zelo koristna in dobrodošla.

POSVET O GOSTINSTVU

Minuli teden je bilo v Ilirski Bistrici posvetovanje o gostinstvu, ki so se ga udeležili predstavniki Gostinske zbornice za okraj Koper in predstavniki občine. Po daljši razpravi so udeleženci tega posvetovanja ugotovili, da bi lahko v ilirsko-bistriški občini sredstva, ki jih ima sedaj na razpolago gostinstvo, boljše izkoristili. Zato bo občinski ljudski odbor izdelal plan perspektivnega razvoja gostinstva in turizma, za bližnji turistično sezono pa poskrbel, da bodo gostinski obrati izboljšali svoje poslovanje glede izbire jedil in potrebe.

OBČINSKI ODBOR ZB SEŽANA PODAL OBRAČUN DELA

Pred dvajseto obletnico revolucije

V soboto 2. aprila je bil v Sežani, na sedežu ObLO, občni zbor članov ZB sežanske komunne.

Iz izčrpnega poročila Občinskega odbora ZB in diskusije delegatov krajevnih organizacij ZB o poročilu smo dobili ponovno potrdilo, da so bili člani ZB sežanske komunne tudi v obdobju od zadnjega občnega zbora pobudniki političnega dela na terenu in izvrševalci socialistične izgradnje. Poročilo in diskusija sta nadalje

pokazala, da organizacije ZB niso pozabile na bolne tovariše, na reševanje stanovanjskih problemov borcev, na prekalifikacijo borcev itd. Razveseljivo so tudi uspehi zgodovinske in spomeniške sekcije.

V bogato razpravo, v kateri so delegati nanizali še vrsto nerešenih socialnih in drugih problemov, so posegli Anton Ukmar, predsednik okrajnega odbora ZB Janko Valentinič, predsednik ObLO Sežana Alfonz Grmek, sekretar občinskega komiteja ZKS Gabrijel Moderc in drugi. Anton Ukmar je med drugim poudaril, da je ZB politična organizacija ter da je njena glavna naloga vršiti politične naloge, seveda pa mora najtesneje sodelovati z organi ljudske oblasti, da se pravilno rešijo socialna vprašanja borcev. Janko Valentinič je delegatom, ki so naštevali nerešene stanovanjske, zaposlitvene in druge probleme, pojasnil, da so

na vseh odgovornih mestih sežanske komunne člani ZB, ki pravično rešujejo probleme borcev. Zaradi pomanjkanja sredstev in velikega števila problemov pa bo potrebno še nekaj let, da bo komunna mogla rešiti vse probleme. Na temelju primerov delovanja reakcionarnih sil na terenu je Alfonz Grmek poudaril nujnost še bolj učinkovitega političnega dela na terenu.

Nov upravni odbor je v razpravi dobil nalogo, da po svojih najboljših močeh stori vse, da bo proslava 20. obletnice revolucije, ki jo bodo naši narodi proslavljali prihodnje leto, v sežanski komuni resnično vseljidska.

J. K.

Po telefonu na 170

POSTOJNA 7: Na zadnji seji občinskega sindikalnega sveta v Postojni so razpravljali o pripravah na letošnje volitve delavskih svetov, o sporedu prireditve 1. maja in 10. obletnice obstoja delavskega samoupravljanja. Ob tej priložnosti so sklenili, da bo letna konferenca občinskega sindikalnega sveta 24. aprila.

POSTOJNA 39: Na pobudo Okrajne trgovinske zbornice in Okrajnega sindikalnega sveta je bilo v soboto v Postojni širše posvetovanje predstavnikov trgovinskih podjetij s področja postojnske in ilirsko-bistriške občine o zalozah tržišča in o oskrbi prebivalcev z živilskimi, predvsem poljedelskimi pridelki v letošnjem poletju. Govora pa je bilo tudi o uvedbi nagrajevanja po učinku dela in o smotrnem koriščenju investicij v trgovinskih podjetjih.

ILIRSKA BISTRICA 78: Občinski odbor RK in Ljudska univerza v Ilirski Bistrici bosta te dni organizirala v podjetjih in vseh ilirsko-bistriških občine predavanja o preprečevanju nalezljivih bolezni in o preventivnem cepljenju. Ta predavanja zdravstvenega osebja zdravstvenega doma v Pivki bodo v počastitev letošnje proslave mednarodnega dneva zdravja.

DIVACA 11: V Divači so začeli preurejevati kino dvorano, ki je bila že dalj časa neuporabna. Grozila je namreč nevarnost zrušitve stropa, ki se je že pred nekaj meseci zaradi slabe gradnje močno upognil. Za sedaj so odstranili strop s prostovoljnimi delom Divačanov, v drugi polovici aprila pa bodo nadaljevali z delom.

KOMEN 5: Obrtno gradbeno podjetje iz Sežane zaključuje urejevanje poslovnih prostorov njegovega podjetja Konfekcija. Z delom zelo hitro, saj je podjetje Konfekcija že dalo v pogon stroje, ki so jih nabavili pred kratkim, a so trenutno nameščeni v Zadrurnem domu.

SENOZEČE 1: V Senožečah bodo začeli z urejevanjem avtobusnega postajališča, ker s 1. majem ne bodo več dovolili ustavljanja avtobusov na nezavaranjih mestih cest I. reda. Postajališče bodo uredili tudi v Štorljah. Pri teh delih bodo v glavnem sodelovali domačini s prostovoljnimi delom.

SEŽANA 3: Preteklo nedeljo so v Sežani gostovali sušateljci Zavoda za glasbeno šolo iz Ljubljane. Uspela prireditve je Sežančanec zelo navdušila.

ZAČETEK TUDI V POSTOJNI

V teh dneh so na zgradbi avtobusne postaje in nasproti bencinske črpalke postavili propagandne table, ki opozarjajo na začetek letošnje turistične sezone, ki bo v letošnjem letu po vseh predvidevanjih izredna, saj pričakujejo rekorden obisk tujih in domačih gostov v Postojnski jami.

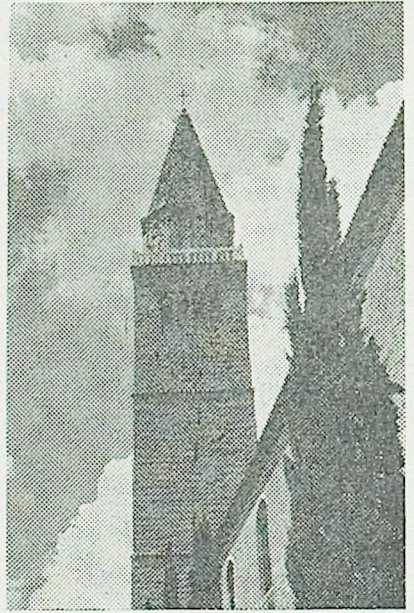
PIVČANI ZA SVOJ PRAZNIK

V počastitev letošnjega krajevnega praznika Pivške doline so priredili v Pivki več proslav in delovnih akcij, ki so trajale teden dni. Tako so člani Zveze borcev s prostovoljnimi delom zasajevali mlade javore ob grobnici padlih partizanov, kamor so Pivčani v nedeljo dopolnje položili vence v počastitev spomina borcev za svobodo. Pri organiziranju osrednje proslave, ki je bila v soboto zvečer, pa so sodelovale vse krajevne organizacije in društva, kar je vplivalo na kakovost prireditve. V nedeljo popoldne so bile motoristične dirke v izvedbi Avto-moto društva Postojna, ki so privabile več kot 1000 gledalcev, za zaključek proslave krajevnega praznika pa so gostovali člani ljubljanske Opere s koncertno izvedbo Donizettijevega »Don Pasquala«.

Tudi invalidi v Ilirski Bistrici

Konec marca so imeli letni občni zbor tudi vojaški vojni invalidi ilirsko-bistriške občine. Letih je 405 in skrbijo za živahno delo v svojih 11 osnovnih organizacijah. Zato so na občnem zboru dali priznanje dosedanjemu delu občinskega odbora ZVVI, ki je poskrbel za pravilno smer dela posebno še v drugi polovici

minulega leta. Vse organizacije so namreč kot prvo nalogo uredile evidenco in se začele podrobneje zanimati za socialno in zdravstveno stanje članov. To delo bodo po sklepih občnega zbora nadaljevali v prihodnjem letu, saj je tudi v ilirsko-bistriški občini še večje število invalidov, ki nimajo urejenih svojih pravic. Med delegati pa je veliko zanimanje vzbudila tehtna razprava predsednika okrajnega odbora ZVVI Mirka Pirca. Ta je priporočil nadaljnje utrjevanje osnovnih organizacij ter njihovo večjo samostojnost pri reševanju obsežne problematike članov ZVVI. jc

Gotovo ste že sami preverili vse prvoaprilske potegavščine v našem listu minul teden. Le redko se namreč pripeti, da je 1. april prav na petek, ko naš list izide, zato smo si tokrat privoščili nekaj potegavščin. Gotovo je posebno Koprčanom žal, da je kljub vsemu še vedno ostal na stolpu piramidni nastavek, da tudi ni nič z decentralizacijo Jadrolinije in prav tako z abnmaajem v restavraciji hotela Triglav. Na sliki: koprski razgledni stolp, kakršen je še danes, čeprav je bil 1. aprila brez »pokrivala«.

ZAKLJUČEK TEČAJA

Okrog 230 delavk in delavcev živilske stroke s področja ilirsko-bistriške občine je že z uspehom zaključilo sanitarno higiensko tečaj. V minulim zimski sezoni so priredili štiri tečaje, z njimi pa bodo nadaljevali jeseni.

Kaj pravijo drugod ...

nomurski vestnik

7,1 MILLJONA DINARJEV POSOJIL ZA NAKUP AVTOMOBILOV

Letna bilanca Komunalne banke v Murški Soboti kaže, da so se v lanskem letu močno povečala posojila gospodarskim organizacijam za povečani obseg poslovanja. Teh posojil so se posluževala predvsem trgovska podjetja.

V lanskem letu so komunalne banke odobrile poleg ostalih potrošniških posojil še 7 milijonov 408 tisoč dinarjev za nakup osebnih avtomobilov. Povpraševanje za te kredite bi bilo mnogo večje, če bi bilo na tržišču dovolj avtomobilov.

DOLENJSKI LIST

KAM PO OSEMLETKI? O PRIPRAVAH NA RAZSTAVO O IZBIRI POKLICEV

15. maja bo v prostorih vajske šole v Novem mestu odprta razstava o izbiri poklica. Namenjena bo predvsem mladini, ki je končala osemletko. Tu bo vsak videl, kje vse se lahko zaposli oziroma v kateri sili lahko nadaljuje svoje izobraževanje. Hkrati bo razstava opozorila, po katerem kadru je v našem okraju trenutno največje povpraševanje in kakšne potrebe bodo po kadrih v bodoče. Razstava bo torej tudi slika potreb in razvoja našega okrajnega gospodarstva.

Razstavo pripravljajo pripravljalniki za razstavo o izbiri poklica. Zadnje sejo je imel v ponedeljek, 14. marca. Na njej so razpravljali o dosedanjem delu posameznih komisij, ki jih ima odbor (za industrijo, obrt, prosveto, zdravstvo, kmetijstvo, trgovino, turizem in gostinstvo, promet, gozdarstvo itd.), o programu razstave in ostalem.

Primorske

NOVICE

VABILO NEZNANIM TALENTOM

Zapisi smo že, da okrajni svet Svobode pripravlja osmi vredni večer »Vesela Goriška« v Idriji. Večer bo predvidoma letos v sredini maja.

V našem okraju je mnogo ljudi, ki se kot umetniki-amaterji ukvarjajo z glasbo, dramatiko, plesom itd. Imamo celo ljudi, ki pišejo pesmi, novele in komponirajo, predvsem za lastno razvedrilo. Vsi ti so dobrodošli na reviji umetnikov-amaterjev, ki jo organiziramo pod geslom: »Vesela Goriška«. Zaželeno je, da je program vreden, mora pa biti po vsebini in izvedbi na primerni višini. S tem pa ni rečeno, da se na »Veseli Goriški« sme pojaviti nastop z resno vsebino. Za nastope so najbolj primerni vokalni in instrumentalni solisti, dueti in terceti, največ do šestketo. Ni nujno, da so nastopajoči člani prosvetnih društev, čeprav je to zaželeno.

GLAS GORENJSKE

SELE KONEC APRILA BO ZELENJAVE DOVOLJ

Ne le v Kranju, pač pa tudi po ostalih krajih Gorenjske in Slovenije je bil v letošnjih zimskih mesecih problem preskrbe z zelenjavo precej kritičen. Večkrat smo bili brez solate ali pa je bilo zelo malo, razen tega pa je bila zelo draga in slabe kvalitete. V zadnjem mesecu sicer opazoma delno izboljšanje, predvsem je boljša izbira, vendar zelenjave še vedno ni dovolj.

PRIMORSKE PRIREDITVE — PRVO GOSTOVANJE
MARIBORSKE DRAME

Naturalizem in bulvar

MESEC ZA NESREČNEŽE

Z ameriškim dramaturgom Eugeneom Gladstonom O'Neillom smo se na naših odskih deskah že srečali. Bile so to predstave Anne Christie, Strasti pod brestu in Elektré v črni. Zdaj so nam člani SNG Maribor, ki so nas obiskali tokrat prvič, predstavili še dramo MESEC ZA NESREČNEŽE, ki sodi v pretresljivi dramski cikel avtorjeve družine. O'Neill, začetnik in vrh ameriške dramatike, kot ga sodijo, večkratnega Pulitzerjevega in Nobelovega nagajenca, smo spet spoznali kot pisca psihanalitičnega in supernaturalističnega dela.

Dramaturg mariborskega SNG in prevajalec O'Neillove drame »Mesec za nesrečneže« — zato so imeli v Mariboru čast jugoslovanske praznične — Bruno Hartman je zapisal v uvodu v gledališkem listu, da je prepričan, da je mladi James Tyrone v igri, kronični alkoholik in brodvajski gidačin z zavoženo ekzistenco, bil v resnici mladi James O'Neill, Eugenov brat. Res da je oseba iz tega dela najti v izrazito avtobiografski drami O'Neillove družine »Dolga dneva potovanje v noč«, ki jo je uprizorila v lanski sezoni ljubljanska Drama. Prevajalecva domneva je zato kaj verjetna in še bolj prepričljiva za tiste, ki poznajo družino. V dogajanju »Meseca za nesrečneže« je del zgodbe te nesrečne družine, izsek iz življenja starejšega sina Jamesa.

Naturalistično zgodbo o zakupniku Philu je dramatik O'Neill romantično obarval s čustvom ljubezni med njegovo zdravjo in moči prekipevajočo hčerko Josie in zemljiškim gospodarjem, zapitim in razpiti Jamesom. S širokim čopičem, namočenim v sentimentalno prizadetost, je nametal protislovne like: fizično brutalnost in primitivizem, čustveno rahlost in pesniški zanos, počestno govorico in najčistejšo čustvo, pobojnjakarsko pokvarjenost in osmešeno kapitalistično bahavost, tragiko očičenja, odpovedi pa tudi pravo mero zabavne smešnosti. V mesečni noči se znajde nesrečneža, Josie in James, sama pod milim nebom, njuni duši sta si najbližji, toda most združuje požge Jamesova izpoved »velikega greha« in Josieina preobrazba v odpuščajočo mater.

Mariborsko odsko uprizoritev je prepričljivo zrežiral Juro Kislinger na stilizirano nakazano prizorišču Toša Primožiča. Glavne vloge so tolmačili Angela Janko-Jenčičeva, Arnold Tovornik in Boris Brunčok. Umetniško prepričljivo, kljub veliki zahtevnosti vlog, morda le v govoru obarvano preveč lokalno. V manjših vlogah sta nastopila še Janez Klasič in Marjan Bačko, nazorno in brez pretiravanja.

Vsekakor lepa dramska realizacija zahtevnega dela.

SREČA NA UPANJE

Drugo delo, s katerim so nas seznanili mariborski gledališčniki, je diametralno nasprotje težke, psihanalitične O'Neillove drame. Bila je to komedija bulvarskega tipa francoskega avtorja Marcela Francka. Tematika sodobnosti: stanovanje, želja za tehnicizacijo in mehanizacijo, menice in življenje na kredit. Morda pa niti ne tako novi problemi od vseh obveznih atributov komedijskega zapleta — tašče, razvajeni edinčki in edinke, zaljubljeni stari samci. Režiser Miran Herczeg je napel uprizoritev v dinamični lok življenjskega vrtljaka, ki ga je ponazarjala tudi scena Adalberta Svagana. Muzikalne efekte v medigrah so domiselno dopolnjevali odski delavci s pesnimi gibi na odprtem odru.

Avtor si je privoščil nepretenciozno satiro na novejši pariški bulvar. Materi poročita svoja edina otroka; mislijo, da so bogati, v resnici pa vsi živijo od podpisanih menic in v pla-

Prizor iz O'Neillove drame MESEC ZA NESREČNEŽE v uprizoritvi SNG Drame iz Maribora. Delo so si lahko ogledali gledališki obiskovalci v Kopru in v Izoli (2. in 3. aprila). Na sliki Angela Janko-Jenčičeva kot Josie in Arnold Tovornik kot njen oče Phil

čevanju obrokov. Situacijska komika, nekaj erotičnih namigavanj, mlad zakonski par, tašči, pomote in zmote — vse to je dosledna in preprosta bulvarska komika, prepletena s salonsko konverzациjo.

Igralci so bili kos tej avtorjevi in režiserjevi zasnovi, zlasti mlada Breda Pughjeva v vlogi ljubimke. Njen partner je bil Janez Klasič, ki je poudarjal burleskne prvine svoje vloge. Starejši par sta predstavljala Pavla Brunčokova in Arnold Tovornik s preizkušenimi in preprostimi komičnimi gagi in paradoksi. Manjši figuri sta oživeli še Slavka Gorinškova in Mija Mencejeva.

Nase obinstvo je sprejelo obe predstavi mariborskih gostov z razumevanjem in priznanjem za njihovo gledališko prizadevnost in kvaliteto. Z. L.

IZ NAŠEGA LJUDSKOPROSVETNEGA ŽIVLJENJA

Amaterizem in klubsko življenje morata najti skupen jezik

S seje predsedstva Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev

Pri vsem razpravljanju, zakaj moramo poiskati nove oblike ljudskoprosvetnega dela, da bi ga poživili, je največ govora o klubskih in klubskem življenju. Primeren prostor, opremljen s sodobnimi tehničnimi pripomočki naj bi bil nova oblika in žarišče množične kulturne dejavnosti, razvedrila, izživljanja in tudi izobraževanja. Pri nas imamo doslej 14 opremljenih klubov, ki že dokaj aktivno posegajo in oblikujejo ljudskoprosvetno življenje, v fazi formiranja in neposrednih priprav pa je še okrog 10 klubov. Vprašanja okrog vse te široke problematike, ki zajema klube, njihovo opremo, programe, koordinacijo potrebnih sredstev in ljudi, ki naj bi klube vodili in jih posečali, so bila predmet razprave nedavne seje predsedstva Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev.

Po izčrpnem poročilu Sosveta za klubsko in družabno življenje so se člani predsedstva v razpravi zedinili, da smo že dosegli z novimi oblikami določene rezultate, vendar pa zato ne gre zanemarjati starih, tradicionalnih oblik. Le-te so se res izoblikovale v nekdanjih čitalniških in nacionalno-budniških časih, ki so se danes temeljito spremenili, kljub

temu pa še vedno predstavljajo aktivne oblike dejavnosti, v nasprotju s pasivnimi oblikami, ki jih dovoljujejo prav sodobni tehnični izumi. Člane predsedstva je v tem mnenju podprl tudi tajnik republiške Zveze, tovariš Vinko Trinkaus, ki se je udeležil seje kot gost. Po njegovem večših v hlastanju za novimi oblikami — ozabljamo, da amaterizem ni samo gledanje ali izobraževanje, ampak predvsem razvedrilo. Nove oblike morajo biti dopolnilo in razširitev starih, ne pa njihova negacija. To je prav gotovo tudi vzrok, da povsod v svetu pa četudi sta življenjski standard in sodobna tehnika še tako na višku najdemo tudi pevske zборе in dramske skupine, za katere smo večših mnenja, da so preživeti način amaterizma. Seveda pa je vsebina teh zborov ali skupin drugačna kot je bila nekoč in pomeni aktivno sodelovanje v njih zdravo razvedrilo, rekreacijo in v posebne oblike družabnega izživljanja.

SEMINAR ZA REŽISERJE-AMATERJE

19. in 20. marca je bil pri Delavskem odru v Ljubljani seminar o režiji Molièrovih komedij. Dela tega velikega Francoza so se v zadnjih letih vse redkeje pojavljala na amaterskih odrih in potreben je bil nov impulz, ki bi mlade režiserje navdušil zanj. Različne režijske in scenografske rešitve SGANARELLA in SOLE ZA ZENE je udeležencem seminarja razložil režiser Mile KORUN, namišljeno razčlembeno vajo pa so pripravili udeleženci sami. Poleg razgovorov o oblikovanju posameznih značajev in o interpretaciji teksta je seminar vseboval še predavanje režiserja F. Jamnika in Majne Sevnikove.

Seminar o Molièru je samo del sistematične vzgoje gledaliških amaterjev, ki se zadnja leta uveljavlja v Sloveniji; mladi ljubitelji gledališča prejmejo prvi pouk na osnovnih tečajih, ki jih organizirajo okrajni sveti Svobod in prosvetnih društev, se temeljiteje seznanijo s temeljnimi načeli režije na poletnih tečajih v Kopru in kasneje dopolnjujejo svoje znanje na seminarjih; tu sodelujejo povsem aktivno, tekste prejmejo že mesec dni pred pričetkom in na seminarju razlagajo in zagovarjajo svoje režijske zamisli.

V mesecu aprilu se bosta pri Delavskem odru zvrstila še dva podobna seminarja. Prvi bo namenjen klubskim oblikam dela v amaterskih dramskih druščinah, drugi pa režiji dveh Shakespeareovih komedij.

PRIDVOR

Preteklo nedeljo je bila v Pridvoru premiera igre Antona Korrena »Vohunka 907«. Igralci dramske družine DPD Svoboda so igrali pred nabito polno dvorano, kot še nikoli doslej in želi veliko priznanje. Igro je režiral Janko Klebenzettel, ki je tudi igral. Razen njega so nastopili še Palmira Koradin, Franko Muženič in nadarjeni novinec Esperij Jakomin.

Z igro bodo gostovali tudi v okoliških vaseh.

V Sežani, Kopru in Izoli (od 1. do 4. aprila) je gostovalo prvič SNG iz Maribora. Uprizorili so bulvarsko komedijo Marcela Francka SREČA NA UPANJE. Na sliki vidite osebe, ki nastopajo v komediji. Z uspehom so mariborski gledališčniki odigrali to komedijo že tridesetkrat v različnih krajih svojih gostovanj

Nabratbo

PREMIERA

RADIJSKE SLUŠNE IGRE

V torek zvečer je bila na ljubljanskem Radiu premiera radijske drame avtorja Paula Hühnerfelda, ki smo ga spoznali po njegovi radijski igri »Videla je vse drugače«. Naslov nove drame je simboličen SAM SEBI SOVRAŽNIK. To je psihološka kriminalka, ki govori o ženi nekega tovarnarja in njenem samomoru. Policijski komisar se temeljito posveti raziskovanju nejasnega primera in izlušči enega izmed problemov sodobnega človeka: če ni dovolj vere vase, samozavesti in samostojnosti, postane človek sam sebi sovražnik. Delo je za ljubljanski Radio režiral Hinko Košak, igrali pa so Slavka Glavinova, Vika Grilova, Maks Bajc, Maks Furljan, Ivan Jerman in Franjo Kumer.

POPEVKE NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

Pretekli teden so nastopili pred skoraj 3000 poslušalci na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani popularni jugoslovanski in italijanski pevci popevk. Spremljal jih je veliki ritmosimfonični orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča.

TEDEN MLADINSKE KNJIGE IN LEVSTIKOVE NAGRADE

Letošnji Teden mladinske knjige in podelitev tradicionalnih Levstikovih nagrad ima letos posebno slovesno obeležje, ker založba Mladinska knjiga praznuje 15-letnico svojega obstoja in uspešnega dela. Levstikove nagrade je žirija podelila Franetu Milčinskemu za pravilno marionetno igro ZVEZDICA ZASPANKA, Mariju Preglju za ilustracije v knjigi Ernesta Hemingwaya STAREC IN MORJE ter Stefanu Planincu za ilustracije v knjigi SINICKA NAS JE OBISKALA, KARKAZU IN PRVI LJUDJE NA MESECU, za poljudnoznanstveno književnost pa je prejel nagrado dr. Lavo Cermelj za delo Z RAKETO V VESOLJE. V tem tednu so v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani razstavljene podobe in ilustracije iz mladinskih knjig, prav tako pa knjige in časopisi, ki jih izdaja založba za pionirje in za mlada.

»VOJNA« — NOVI JUGOSLOVANSKI FILM

V filmskih ateljih na Košutnjaku pri Beogradu snema režiser Veljko Bulajić po Zavattinijevem scenariju film »Vojna«, ki govori o posledicah atomskega spopada. Film nameravajo končati do Puljskega filmskega festivala. V glavnih vlogah nastopata Tone Vrdoljak in poljska igralka Eva Krzyzanowska.

ODRSKI USPEH SAGANOVE

Pred nedavnim so v Parizu slovesno uprizorili prvo gledališko delo Françoise Saganove »Dvorec na Svedske«. Mladi pisateljci priznavajo, da je ustvarila podobno vzdušje kakor v svojih romanih in da je ogrela za novo uprizoritev tako pionijsko občinstvo kot kritike. Največje priznanje je izjava: »Končno imamo pisca komedij!«

Pelo bo 2300 mladih grl

Pospesene in temeljite priprave na občinske in na okrajno revijo pionirskih in mladinskih pevskih zborov — Sodeluje 41 šol, 56 zborov in okrog 2300 mladih grl

Osrednja prireditve Zveze Svobod Slovenije bo letos mladinski glasbeni festival v Celju. Pokazal naj bi dosežke iz kulturnoprosvetne dejavnosti na tem področju, pevsko zmogljivost mladine iz vse republike, obenem pa bo udeležba na festivalu pomenila mladinskim in pionirskim pevskim zborom priznanje za njihovo delo. Prireditve v Celju pa v glavnem vzgojnega in ne tekmovalnega pomena, njen glavni pomen pa je pokazati dosežke na področju mladinskega glasbenega udejstvovanja.

Težišče na naših občinskih (10. in 17. aprila) in na okrajni reviji 24. aprila) je zlasti na pionirskih pevskih zborih. Iz podatkov, s katerimi razpolaga posebna komisija pri Okrajnem svetu Svobod in prosvetnih društev, je razvidno, da se je odzvalo k udeležbi veliko število šol in pevskih zborov. Iz sežanske občine bo nastopilo 6 zborov, iz koprške 18, iz ilirskobistriške 3, iz postojnske 6, iz hrpeljske 12, iz piranske 6 in iz izolske 5 zborov. To pomeni v skupnem številu 56 zborov z 41 osnovnih šol, ali 2300 mladih pevcev. To množičnost je pripisovati dobri organizatorji, ki so znali vzbuditi pri mladini živo zanimanje. Kako je ta številka —

56 zborov — velika nam pove primerjava z ljubljanskim okrajem, kjer bo kljub velikemu številu osnovnih šol in pionirjev nastopilo le 200 zborov na vseh občinskih revijah. Ker največ zborov nastopi v koprski in hrpeljski občini, bo razdeljena revija v teh krajih na dva sektorska nastopa, in sicer za koprsko občino v Kopru in Dekanih, za hrpeljsko pa v Obrovu in Hrpeljah. Drugod bo prizorišče revije v občinskem središču, razen Postojne, ki bo priredila revijo v Pivki.

Izven konkurence bodo nastopili na koprski občinski in okrajni reviji še dijaki učiteljsča in koprski Glasbene šole z orkestrom in zborom.

Glede repertoarja velja še poudariti, da je izredno pester in da kljub številnim zborom po vsem okraju skoraj ni najti pesmi, ki bi bila duplirana.

Z zanimanjem pričakujemo to veliko glasbeno manifestacijo naše mladine. Zavedajmo se, da tu ne gre za tekmovanje, kdo bo boljši, ampak za pregled nad delom, za priznanje prizadevnim zborom in glasbenim pedagogom in zlasti za prelomnico, za začetek načrtnega glasbenega dela in vzgoje.

ANKETA ZAVODA
ZA POSPEŠEVANJE
GOSPODINJSTVA

Kaj pravijo koristniki novograjenih stanovanj

Ljudje ob vsaki vsetitvi v novograjena stanovanja obširno razpravljajo in ocenjujejo stanovanja glede praktičnosti, velikosti, notranje razporeditve in podobno. Ob tem imajo precej negativnih pripomb zaradi premajhnih površin nekaterih prostorov in nekaterih površnih izvršenih obrtniških del.

Upravni odbor Zavoda za pospeševanje gospodinjstva je o tem razpravljal in da bi ugotovili stvarno stanje novograjenih stanovanj je sklenil, naj bi Zavod za pospeševanje gospodinjstva v sporazumu z Zavodom za stanovanjsko izgradnjo izdelal anketa vprašanja. Na podlagi tega je Zavod anketiral 54 užiivalcev stanovanj v različno grajenih blokih v našem okraju. Gospodinje, ki stanujejo v teh stanovanjih so sicer izražale zadovoljstvo, vendar so navajale tudi pomanjkljivosti, ki so jih opazile v stanovanju. Te pomanjkljivosti so uslužbenke Zavoda ob anketiranju ogledale in ocenile. Povzemale nekatere njihove misli:

Nekaj pripomb je neupravičenih in izvirajo iz zastarelih nazorov ljudi,

ki gospodinjstva dela in načina življenja ne znajo prilagoditi sodobnemu in majhnemu stanovanju.

Precej pripomb gospodinje je bilo upravičenih, saj številne pomanjkljivosti v stanovanju dokazujejo, da projektanti ne upoštevajo vsakodnevnega procesa gospodinjstkih del in ne projektirajo tako, da bi delo potekalo hitreje in z manjšim trudom. Obrtniška dela so v marsikaterem stanovanju zelo površna; razen tega pa še večji del pohištva, ki ga nam nudita trgovina in industrija, ne ustreza sodobno grajenim stanovanjskim površinam in stanovanja ne moremo opremiti tako, da bi se v njem počutili udobno.

Kuhinja je v vsakem stanovanju najvažnejši prostor, saj večji del gospodinjstkih opravil opravljamo prav v tem prostoru. Da bi gospodinje delo v kuhinji opravile hitreje in z manjšim naporom, bi morali temu prostoru posvetiti večjo skrb. Vsa opravila v zvezi s pripravo hrane bi morala biti strnjena na skupnih delovnih mestih. To pa lahko dosežemo

le v sodobno opremljenih kuhinjskih nišah, kjer so urejena delovna mesta tako, da ima gospodinja vse kar potrebuje v neposredni bližini in ji je dosegljivo brez nepotrebnega tekanja. Take kuhinjske niše ali vsaj podobne sicer že imamo v naših novograjenih stanovanjih, vendar niso povsod vse praktične. V nekaterih zgradbah so majhne, da so vanje lahko namestili le korita za pomivanje posode in štedilnik. Za delovno mizo in ostalo opremo, kjer naj bi gospodinje spravljale vse potrebne pripomočke in posode, pa v njih ni prostora. V nekaterih zgradbah je ta prostor sicer nekaj večji, a so v njem vrata in okna tako razdeljena, da je ob stenah nemogoče namestiti sodobno opremo in prostor ne ustreza funkcionalnim potrebam. V takih stanovanjih gospodinje nimajo pri delu nikakršnih olajšav. Vso hrano pripravljajo v tako imenovani bivalni kuhinji, tudi posodo in ostale pripomočke hranijo v tem prostoru. Zato je pripravljane hrane združeno z neprestanim tekanjem iz enega prostora v drugega in iz kota v kot. Prav tako tudi shrambe v največ primerih niso povezane s kuhinjsko nišo temveč z bivalno kuhinjo. Na videz so ti prostori res modernizirani, v praksi pa se način dela v njih ni prav nič spremenil od načina dela v starih, velikih, klasično opremljenih kuhinjah.

Le v redkih stanovanjih so projektanti predvideli prostor za čistilne pripomočke, čeprav je v vsakem gospodinjstvu tega precej. Nasprotno pa so v nekaterih stanovanjih predvidene nekatere shrambe za živila. Ta prostor v marsikaterem gospodinjstvu z mesečnimi zalogami živil ni izkoriščen. Zato so gospodinje primorane shranjevati v njem še druge predmete, čeprav vedo, da ne sodijo k živilom, a v stanovanju nimajo kaj drugega prostora. Zelo dobro so ta problem rešili v tistih stanovanjih, kjer so v predsobi vgradili večje omare.

rišem, kje naj iščejo snov in kako naj se pripravljajo. Spočetka je šlo delo težko. Zgubljali so se z iskanjem in učenjem snovi, ki je niso razumeli. Sina je učila: »Kadar rešuješ nalogo, reši jo tako, kakor najbolj veš in znaš in povej ali napiši le tisto, kar razumeš.« — Na otroka se ne jezi več, ker skupina v šoli dobro napreduje.

Lepi uspehi bi bili po šolah, če bi se vse matere zavedale, kako morajo pomagati pri domačih nalogah.

Alenka mati na primer ne zna urediti pomoči svoji hčerki. Tudi se nikoli ne zgleda v šoli. Alenki res pomaga, toda kako? Ko Alenka ne zna napisati naloge, sede k njej in jo sama napiše. Pri tem je deklica večkrat tepena.

Kako je z Alenko v šoli? Učiteljica ne more oceniti matere, temveč njeno Alenko, ki ji delo ne gre od rok. Posledica so slabe ocene.

Torej, kako moramo razumeti pomoč pri domačem delu naših otrok? Vzglej naj nam bo Tončkova mati, ki sina usmerja pravilno in ga lepo vzgaja. LS

PEDAGOGI O VZGOJNIM PROBLEMIH

Pomoč pri domačih nalogah

V šoli se je navadil delati po nekem redu. Tako so ga navajali tudi doma, mislim pri domačih nalogah in pri drugem delu. Mati je poiskala zanj primeren kotiček, kjer je v miru delal. Določila je tudi čas za učenje.

Po pouku Tonček pokosi, za seboj pospravi in ves vesel steče na dvorišče, kjer se igra s prijatelji na svežem zraku. Toda kmalu mora zapustiti igro in prijetno družino in že hiti h knjigam. Spočiti je in nalogo dobro opravljati. Koliko časa naj Tonček piše nalogo in se uči, mu mama ni določila, kajti naloge niso vsak dan enake. Skrbna mati pazi, da otrok nalogo pravilno in lepo opravi ter da ne sedi ob njej predolgo.

Tonček pa ni kar čez noč postal tako vesten in reden pri delu. To je mati pri njem dosegla z vztrajnostjo in doslednostjo. Ze kot abecedarja ga je učila samostojnosti in mu vzbujala ljubezen do dela. Pri tem je večkrat naletela na težave: kako naj otroku pravilno pomaga pri pisanju domačih nalog. Znašla se je. Posvetovala se je z učiteljico. Rade volje ji je vse pojasnila. Ta povezava je še danes trdna in prav zaradi lepega odnosa matere do šole je viden uspeh pri njenem sinu.

Zdaj mu mati z n a pomagati. Učiteljica ji je povedala, da otrok v šoli snov dojema, to se pravi, razume jo. Kljub temu si Tonček večkrat ne zna pomagati. Rešiti mora na primer sestavljeno uporabno nalogo. Mati se z njim o nalogi pogovori le toliko, da otrok ugotovi, kaj mora računati. Pri vsej pomoči pa deček pri nalogi kdaj pogreši. Mati ga na to opozori in napako mora sam popraviti.

V šoli pa je vedno kaj novega. Nova reformirana šola ne prizadene samo učence, ampak tudi starše. Poleg drugih novosti uvajamo tudi delo po skupinah. Reševanje domačih nalog poteka zdaj drugače.

Člani Tončkove skupine so prišli nekega dne na njegov dom. »Kaj pa bo zdaj?« je vprašala mati. »Učili se bomo!« »Pa kar vsi štirje?« se začudi mati. »Seveda; to je naša skupina. Vsi moramo znati, kajti uspeh ali neuspeh posameznika prizadene vso skupino in ves razred. Zato smo skupaj, da skupno rešujemo naloge.« — Toda Tončkovi materi je bilo kmalu tega dela dovolj. Nagnala jih je, misleč, da to ni resno delo. Fant pa v jok: »Ti boš kriva, če bo naša skupina najslabša!« In tako je tudi bilo.

Mati je šla zopet v šolo in se pozanimala za to delo. Zdaj zna svetovati fantu in njegovim tova-

STARŠI!

Obračajte se pismeno na Pedagoško društvo Koper — Učiteljske za nasvete o vzgojnih vprašanjih. Odgovore bomo objavili v Slovenskem Jadranu.

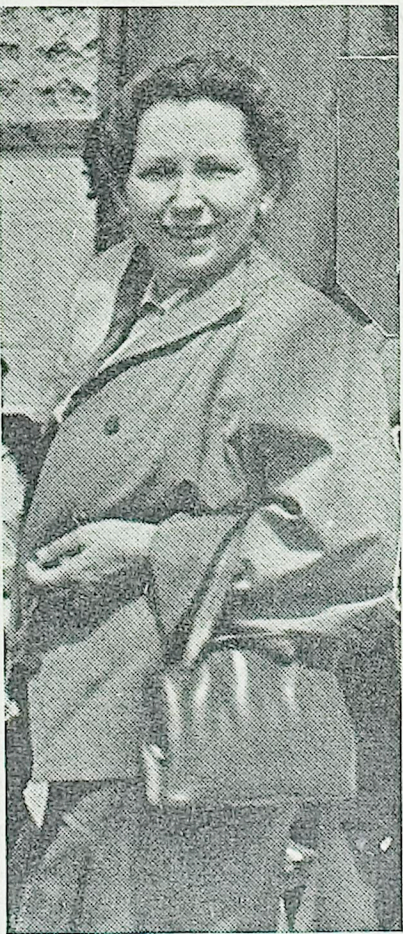
RAZGOVOR
IN ZAPISEK
V JUBILEJNEM
LETU

Jubilejni zapisek v jubilejnem letu. In marsikdo se bo začudil, kako zelo ga je izneverila njegova presoja človeške starosti. Ni namreč običajen poklon, če zapišem, da LOJZKA PLESNIČAR, sekretar Splošne trgovske v Kopru, ne kaže svojega življenjskega jubileja.

Te dni, točneje v soboto, 9. aprila dopolnjuje šestdeseto leto svojega razgibanega, težkega, pa tudi bogatega življenja, predana dolga desetletja borbi za našo današnjo socialistično stvarnost, v kateri zavzema v naših skromnih mejah lepo mesto.

Svojo življenjsko pot je začela v Barkovljah pri Trstu v Martelančevi družini. Ze prvo ožrežanje njene slovenske zavednosti in pozneje prvi nastop fašistične nevarnosti jo najde v vrstah napredne mladine, med borbenimi in nepokorljivimi študenti. Po tej težavni poti se vzpenja tudi pozneje, ko se poroči in pride v Gorico, kjer takoj najde svoje mesto v ženskem gibanju. Toda tu se začno že trde življenjske preizkušnje, kajti za zavedne Slovenke ali celo člane ilegalnega komunističnega gibanja ni kruha. Leta 1934 emigrira Plesničarjeva družina z dvema majhnima otrokoma v Jugoslavijo. Začeti je treba znova, brez zveze nad glavo, brez fیکا v žepu. Nekaj razumevanja pri dobrih ljudeh in nekaj pomoči begunske organizacije »Tabor«. Usoda tolikih primorskih družin. Postaje v Ljubljani, Kamniku in končno v Ptujju do izbruha druge svetovne vojne niso poslata z rožicami. Brezposelnost in trda borba za

vsakdanji kosček kruha, ki ga je kapitalistična družba kaj mače-

hovsky rezala tistim, ki niso stali z njo na isti strani bariere. V maju 1941 so se morali Plesni-

kuhanje perila iz rjavečega jekla in podobno.

Ze prej smo omenili, da imajo stanovalci težave z opremljanjem stanovanja. Večji del pohištva, ki ga nam nudi trgovina in industrija, je za novograjena stanovanja premasivno, bolj reprezentativno kot praktično. Za novograjena stanovanja pa je nujno potrebno zložljivo, lahko pohištvo. Zato je treba vskladiti proizvodno opremo z zahtevami sodobnih stanovanj: lahke, zložljive, cenene police za knjige, omare s primerno notranjo razporeditvijo za shranjevanje perila in obleke, omara za čistilne pripomočke, primerne mize z oblogami (ultrapas, melamin) za jedilne niše, zložljiva otroška ležišča, primerne garderobne stene, lahke in cenene spalnice itd.

Poseben problem predstavljajo tudi površna izvršena obrtniška dela. Nekaj teh površnosti se pokaže takoj po vsetitvi in jih obrtniki sicer popravijo v svoji režiji, večji del napak pa se pokaže kasneje in jih navadno zelo malo popravljajo. Stene, ki so izpostavljene dežju in burji, so zelo slabo izolirane pred vlago, v nekaterih zgradbah stene razpokajo, odpada plesk in celo omet. Za mizarška dela uporabljajo sveži les. Ko se les izsuši, se marsikje okna in vrata zvijejo in se slabo zapirajo. Tudi v parketnih tleh nastanejo večje ali manjše špranje.

V nadaljevanju v prihodnji številki vam bomo posredovali mnenje Zavodov strokovnjakov in predloge, ki so jih dali Komisiji za revizijo investicijskih programov.

Kostum klasičnih oblik s širokim pasom iz enakega blaga. Za pomlad izberemo blago svetle barve

REVIJA ZA GOSPODINJE

»SODOBNO GOSPODINJSTVO«
Štev. 2-1960

Pravkar je izšla druga letošnja številka »Sodobnega gospodinjstva«. Na svojih 32 straneh prinaša kopicco zanimivega branja za vsakega, zlasti pa za zaposlene žene in matere.

V začetku beremo članek o pomenu šolskih kuhinj za zdrav razvoj in boljše učne uspehe šolskih otrok. Mnogi starši bodo z zanimanjem prebrali članek o tem, kako so v Lenartu v Slovenskih goricah znali narediti roditeljske sestanke zanimive in privlačne. Zaposlene žene, ki jim domače gospodinjstvo jemlje dosti preveč časa, bodo v članku o servisni službi stanovanjske skupnosti lahko našle pot, kako bi tudi v lastni stanovanjski skupnosti brez posebnih težav prenesle posamezna gospodinjstva dela v servise. Tiste gospodinje, ki same perejo v servisnih pralnicah, bodo vselej navodil za strojno pranje navadnega perila in perila iz umetnih vlaken. Ta navodila bodo dobrodošla tudi strokovnim močem v servisnih pralnicah. Pralnice in pralne stroje zadeva tudi anketa v tej številki, ki bo pomagala osvetliti nekatera vprašanja okrog pranja izven gospodinjstev.

Bralci so veseli, če revija v njihovem imenu predlaga izboljšave, ki bi bile koristne za vse potrošnike. V tej številki bodo lahko brali o predlogu za boljši način izdelave kuhinjske emajlirane posode in o posne-manja vrednem načinu prodaje mesnih in mlečnih izdelkov v celjski samopostrežni trgovini.

S področja oblačjenja beremo o novostih in pomanjkljivostih letošnjega sejma mode in modne revije. Prav je, da se je revija spomnila tudi zakona o gospodinjstkih pomočnicah in objavila osnovna načela, ki se jih morata držati gospodinja in gospodinjstva pomočnica.

Druga številka prinaša tudi nadaljevanje in konec članka o gorivih, o kurjenju in o gospodinjstkih kurilščih.

Ob pojavu prve domače peči na trajno gorjenje je prav, da je objavila revija članek o načinu kurjenja v taki peči, ki je zaradi svoje praktičnosti in vrednosti ter lepe zunanje izdelave postala zelo priljubljena v gospodinjstvih.

S področja prehrane prinaša revija zanimiv članek o piščančih-brojljerjih; o pomanjkljivostih v delovanju naših hladilnic in o bananah.

Desetletja aktivnega političnega dela

čarjevi že drugi posloviti od težko priborjenega in skromnega doma in začeti v Ljubljani znova, brez najosnovnejšega in najpotrebnejšega. Po hčerki Tatjani, ki je bila zdaj že študentka, je našla Lojzka takoj zvezo s prvimi akcijami za partizane in svoje mesto med ilegalnimi borci za svobodo. To delo jo pripelje leta 1944 v Trst, kjer dočaka tudi osvoboditev.

Teško življenje je bilo, — pripoveduje, — pa ne samo moje, tako je bilo življenje naših ljudi in še posebno žena in mater. Le velik optimizem in prepričanje, da bo nekoč vse bolje, mi je pomagalo premostiti vse težave.

Lahko bi še dodala: topla človečnost in razumevanje za slehernega človeka, prekipevajoča življenjska sila, ki še danes ni izgubila svojega mladostnega poleta in iskanja novih poti. Pa o tem ne govori.

Zgovorno pa to izpričuje še prav posebno njeno življenje po osvoboditvi, ko zaživi obdobje najaktivnejše in najbolj vsestranske dejavnosti. Ze od prvih vojni let najdemo Lojzko vso pri dolžnostih, ki jih ni mogoče meriti z običajnim vatlom časa in službene obveznosti. V Trstu je takoj po osvoboditvi članica mestnega odbora in do leta 1950 sekretarka I. rajona. Stalno bivališče ima takrat še v Trstu, vendar se vozi v službo že tudi v Koper, kjer jo vso pritegne živahni tempo novega razvoja, politično delo za utrditve ljudske oblasti, borba za reakcijo, ki jo je tu še najti na vsakem koraku. Toda to je tudi žal obdobje, ko jo

zadene najhujši osebni življenjski udarec, da izgubi hčerko in tudi moža. Ostal ji je sin, ki je danes cenjeni zdravnik in ima dva živahna vnuka, o katerih pripoveduje z žarečimi očmi.

Od jeseni leta 1950 živi stalno v Kopru. Od takrat prizadevno in požrtvovalno dela v ženski organizaciji, v raznih svetih in organizacijah družbenega upravljanja, je bila večletna članica občinskega ljudskega odbora, občinskega komiteja, raznih društvenih in političnih forumov. In to vse ob naporu in zahtevni službi pri podjetju Splošna trgovska, kjer je tudi predsednica delavskega sveta.

Zdaj ji teče zadnje službeno leto in že veseli se časa, ki ga bo imela potem za še intenzivnejše družbeno delo.

Moja služba je lepa in zelo sem zadovoljna; nikoli mi ni bilo tako dobro, kot zdaj, — so njene besede. — Toda ta poklic me popolnoma absorbira in težko zmorem zdaj še kaj drugega. Pa bi rada. Drugo leto.

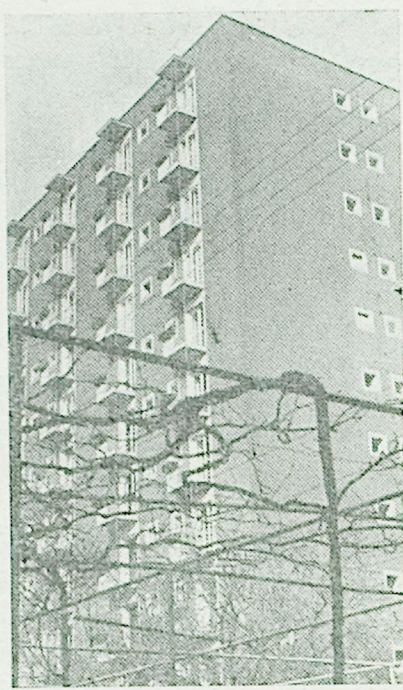
Da, drugo leto in še veliko let. Draoceni so nam ljudje s takimi notranjimi kvalitetai, kot jih ima Lojzka Plesničarjeva. Za vsakogar najde pravo besedo, vsakega človeka občuti kot del sebe in ni ga družbenega, političnega, svetovnega ali osebnega problema, o katerem bi govoril in ne bi našel pri njej razumevajoči ali tolažilni odmev. Izbrusila jo je trda življenjska šola, toda lahko ja ponosna, da je vedno vedela, kje je njeno mesto in da je doživela čas, ko postaja z vsakim jutri vse lepše in boljše. Z. L.

Hrpeljska mladina in Dan MDB

Občinski komite LMS v Hrpeljah je organiziral letošnjo proslavo Dneva mladinskih delovnih brigad z izbranim sporedom, ki so ga izvedli mladinci in mladinci iz Podgrada s sodelovanjem pripadnikov JLA podgrajskega garnizona. Proslava je bila preteklo soboto v prosvetni dvorani Svobode v Hrpeljah. Potem, ko je godba na pihala odigrala Internacionalo, je Joško Butinar v slavnostnem govoru orisal delo in pomen mladinskih delovnih brigad v graditvi socialističnega gospodarstva. Sledil je folklorni nastop vojakov, ki so v disciplinirani izvedbi in ob spremljavi nacionalnih godal odplesali temperamentni makedonski ples v slikovitih narodnih nošah. Pred mikrofonom je stopil simpatičen kadrovec in zapel sodobno popevko. Spremljala ga je tovarišica s kitaro. Tako dobro se je »odrezala«, da je moral dodati še dve, eno celo z mehikanskim besedilom. Vrhunec programa je bil baletni nastop učenk višjih razredov podgrajske osemletke ter odlomek iz kitajske baletne pravljice, v kateri je nastopil vojak, ki je v civilu član baleta splitskega narodnega gledališča in je našel tudi ostale plesne točke z mladinkami podgrajske šole. Kako značilen in spodbuden primer medsebojnega sodelovanja in tesne povezanosti med »uniformirano« in »civilno« mladino tudi v kulturnem življenju! Vse točke tega dela programa so bile izvedene z nadpovprečno amatersko kvaliteto. Posebej moramo omeniti koncertna izvajanja mlade godbe na pihala, ki je pod patronatom industrijskega obrata Iplis v Podgradu in se je pod vodstvom požrtvovalnega dirigenta Rudija Korošca v 1 letu usposobila za javne nastope. — Dvorana je bila polna udeležencev proslave, med njimi nad polovico mladine. Izvajalci programa so bili od točke do točke nagrajeni z navdušenim aplavzom. Proslave sta se udeležila tudi sekretarja občinskega komiteja ZKS Viktor Ljubič in občinskega odbora Socialistične zveze Marko Enci in predstavniki občinskih prosvetnih

organov in organizacij ter šolstva. Proslava je bila zaključena s plesom ob domačem jazzu.

Tako je hrpeljska mladina ob Dnevu brigad pripravila sebi in nam starejšim večer izredno lepega kulturnega doživetja. Okolnosti, da so ves program proslave opravili vrli Podgrajčani, pa naj bo hrpeljskim in kozinskim mladi-

V prvi koprski nebotičnik se bodo te dni vselili stanovalci

dinkam in mladincem spodbuda za medsebojno tekmovanje v kulturni dejavnosti. Saj v upravnem središču občine ne primanjkuje pogojev.

J. Z.

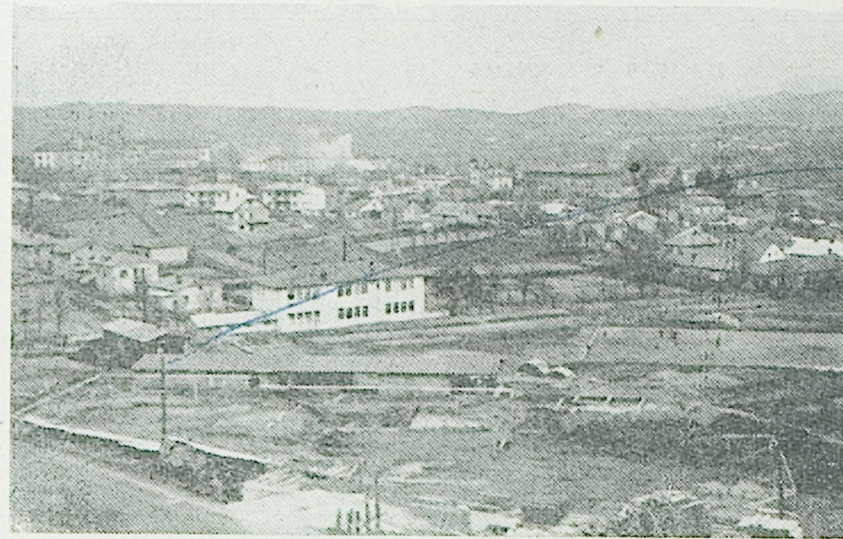
ZBOR FOTOAMATERJEV

Na rednem letnem obnem zboru Fotoamaterskega društva, ki je bil minulo nedeljo v sejni dvorani ObLO, so ugotovili, da je bilo društveno delo v minulem obdobju izredno plodno kljub nekaterim zaprekam, ki so ovirale, da bi se društvena dejavnost razširila tudi na druga področja, kar je bila tudi želja vodstva. Člani so si uredili temnico z vsemi potrebnimi pripravami in pripravili tečaje za fotografe - amaterje.

Z LETNE KONFERENCE OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK V SLAVNIKU

Komunisti bodo morali biti aktivnejši

V nedeljo, 3. aprila, dopoldne so imeli člani ZK pri avtoturističnem podjetju »Slavnik« Koper svojo letno konferenco. Med gosti sta se konference udeležila tudi člana okrajnega komiteja ZK, podpredsednik okraja Koper inž. Peter Aljančič in Stane Kovač. Poročilo o delu partijske organizacije v tem podjetju v preteklem letu je v imenu tovarniškega komiteja podal sekretar Ivo Brečko. V svojem močno kritičnem in samokritičnem poročilu je pouda-

Takej ko je posijalo sonce, so v Ilirski Bistrici zagrabili za delo in začeli graditi novo šolo. Stala bo 160 milijonov dinarjev. Zgradilo jo bo SGP Primorje iz Ajdovščine. Na pomoč so priskočili tudi občani in doslej prispevali za okrog pet milijonov dinarjev lesa in v denarju. Na sliki: dela pri izkopu temeljev za novo šolo

ril, da štejejo vse štiri osnovne partijske organizacije v okviru podjetja skupaj 105 komunistov,

Drugi koprski nebotičnik na Belvederu že leze proti vrhu. Pogled na gradnjo z Muzejskega trga (izpred muzeja)

ki bi morali predstavljati močnejšo politično silo v okviru podjetja, kakor pa so jo. Pokazalo se je, da večina članov ZK v podjetju misli, da je dovolj, če podjetje v redu dosega in celo presega svoje planske naloge, pri tem pa so zanemarjali politično delo v podjetju. ZK ni imela v podjetju zadostne avtoritete, ker komunisti niso poskrbeli za dosledno izvajanje njenih sklepov in so mnogokrat sklepi celo zvođeneti. Najaktivnejši je bil aktiv komunistov v delavnici Koper, najslabša pa aktiva turističnega sektorja in delavnice Piran. Glede plačevanja članarine in udeležbe na partijskih sestankih je organizacija ZK »Slavnik« med najslabšimi v okraju.

Tako poročilo kot tudi poznejša obširna in večinoma zelo zrela kritična diskusija sta obravnavala tudi vrsto konkretnih nalog in problemov, ki stojijo pred člani ZK podjetja »Slavnik«. V bodoče se morajo komunisti v večji meri ukvarjati z življenjskimi problemi podjetja in vseh, ki so v tem podjetju zaposleni. Organizacija ZK mora skrbeti, da bodo smernice dela delavskega sveta podjetja čim primernejše in da bo sindikat jemal povečanje storilnosti dela kot svojo glavno nalogo. Podpreti mora delo mladine in jo vključevati v delo izkušenejših; mladini se po krivici zaupa premalo. Odraz tega je tudi to, da v vsem lanskem letu ni bil sprejet v organizacijo ZK niti en nov član.

V diskusiji je bilo tudi precej govora o kritikantstvu in o poskusih sejanja razdora med organizacijo ZK in vodilnimi osebami podjetja. Da bo boljše sodelovanje z vodilnimi tovariši, ki niso člani ZK, bi jih moral tovarniški komite vabiti na svoje seje in tako že pri sprejemanju sklepov doseči koordinacijo z njimi glede sodelovanja pri izpolnitvi zadanih nalog. Po eni strani je potrebno odstraniti nepopoljšljive kritikarje, po drugi strani pa z več rahločutnosti prisluhniti mnenju, pritožbam in pripombam vsakega posameznega člana kolektiva in predvsem članov ZK.

J. L.

AVTO-MOTO V PIVKI

V nedeljo je AMD Postojna priredilo v Pivki spretnostno vožnjo za motoriste. Med 14 udeleženci je zasedel prvo mesta Stanko Sila s 113 kazenskimi točkami, drugi je bil Vinko Sorina iz Matulj (130 točk), tretje mesto sta si razdelila Milenko Sušan iz Matulj in Zarko Filipčič iz Postojne, četrti pa je bil Franc Avsec iz Pivke.

LT in tehnična vzgoja delavcev

To je bila osrednja točka dnevnega reda razširjenega plenuma okrajnega odbora Ljudske tehnike v Kopru, ko se je sestal minulo soboto, da bi podrobno proučil možnosti splošno tehničnega in strokovnega izobraževanja industrijskih delavcev in uslužbencev v koprskem okraju. Temu plenumu so razen stalnih članov prisostvovali tudi predsednik in sekretar Glavnega odbora Ljudske tehnike Slovenije Milko Goršič in Lojze Prvinšek, sekretar okrajnega odbora SZDL Ivan Mavsar, tajnik okrajnega sindikalnega sveta dr. Igor Vilfan ter zastopniki gospodarskih organizacij. Iz živahne razprave povzemamo le nekaj misli, saj so naloge Ljudske tehnike v sedanjem času tako obsežne, da jih komaj zmoremo registrirati brez daljših komentarjev.

Gre namreč za ugotovitev, ki ni najbolj spodbudna: premalo je društev Ljudske tehnike v raznih gospodarskih organizacijah in še vse premalo prevladuje prepričanje, da lahko v takšnih društvih kar najhitreje usposobimo kadre, ki bodo sposobni kot strokovnjaki nuditi pomoč podjetjem pri uveljavljanju avtomatizacije in dobili dovolj znanja za uspešno prevzemanje nalog v organih družbenega upravljanja. Društva Ljudske tehnike v industrijskih podjetjih morajo biti pobudniki, organizatorji ter usmerjevalci tehničnega izobraževanja, da bodo delovni kolektivi dobili kar največ strokovnega znanja in z njim boljše delovna mesta. Zato pa bo potrebno organizirati razne tečaje, strokovna predavanja in tudi poučne izlete v industrijske kraje. Aktivnost članov LT pa naj bi se razširila tudi na delo po šolah in vaseh.

V plodni razpravi so člani plenuma in gostji omenili široke možnosti, da bi društva Ljudske tehnike ob tesnem sodelovanju in v soglasju z upravljavci podjetij ter tehničnih vodstev razširila svoje delo tudi v izdelovanje prototipov, ki so posledica novatorstva, racionalizatorstva in tehničnih izboljšav, vendar le v težnji, da se v kralji zatre šušmarstvo, ki nikakor ni v skladu z osnovnimi principi tehnične vzgoje. Prepričati pa moramo proizvodno dejavnost LT, saj niso društva proizvodne enote, pač pa družbeno-vzgojne organizacije. Zato je bilo predlagano, naj bi našli primerne načine vzdrževanja društev LT s

pomočjo gospodarskih in družbenih organizacij. Društva Ljudske tehnike naj bi v prihodnje tesneje sodelovala z bodočimi centri za strokovno izobraževanje in naj bi vplivala na ukinitve obrtniškega načina proizvodnje, ki še marsikje prevladuje.

Osnovne smernice zaključkov tega plenuma so v glavnem namenjene tehnični pomoči vzgoje kadrov v industrijskih obratih, v tesnejši povezanosti med društvi in šolami in v izvajanju šolske reforme. Glavno je namreč, da bi čimbolj približali učenje v šolskih klopih praksi in tudi obratno.

Ob zaključku zasedanja razširjenega plenuma so podelili nagrade najboljšim enotam Ljudske tehnike, in sicer občinskemu odboru LT v Ilirski Bistrici, Avtomoto društvom v Postojni, Kopru in Pivki ter fotoamaterskemu društvu v Postojni.

Razprave o blagovnem prometu

V soboto je v Kopru zasedal novo izvoljeni okrajni svet za blagovni promet in na tej svoji prvi seji začel razpravo o nekaterih problemih trgovine, gostinstva in turizma. Razen članov sveta in predstavnikov omenjenih gospodarskih dejavnosti sta seji prisostvovala tudi državni sekretar za blagovni promet pri Izvršnem svetu LRS dr. Marijan Dermastia ter predsednik turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan.

Predsednik sveta Vinko Znidaršič je v uvodnem referatu prikazal nekaj najvažnejših vprašanj s področja blagovnega prometa v okraju, nato pa se je razvila živahna razprava, v kateri so sodelovali tudi gosti. Tako je državni sekretar dr. Dermastia opozoril na možnosti boljšega izkoriščanja že obstoječih kapacitet v trgovini in gostinstvu ter na nujno potrebo krepitve komun s pomočjo razširjenega blagovnega prometa. Govora je tudi bilo o različnih možnostih, da bi blagovni promet povečali z boljšim izkoriščanjem investicijskih sredstev ter vključevanjem delovne sile pri izdelovanju in nudenju turističnih predmetov oziroma uslug. Udeleženci te razširjene seje pa so razpravljali z veliko pozornostjo o nekaterih škodljivi-

vih pojavih v trgovini in gostinstvu s poudarkom, naj bi temeljito premislili in ekonomsko utemeljili, kdaj in katera podjetja sorodnih strok imajo pogoje za združevanje in formiranje novih gospodarskih organizacij.

Svet za blagovni promet bo o teh vprašanjih nadaljeval z razpravo na prihodnji seji in nato sprejel ustrezne sklepe.

Priprave železničarjev na njihov dan

Pripravljalni odbor za izvedbo letošnjih tekmovanj in proslave v Divači je v polnem delu, saj si je zastavil velike naloge za izvedbo izredno pestrega programa, ki ga bodo izvajali od nedelje 10. t. m. do vštete nedelje 17. t. m.

Naj navedemo samo nekatere točke iz tega programa, ki mu bodo dali posebno vrednost premnogi prijavljeni gostje, skupine in društva. Med drugimi bodo sodelovali železničarji iz vse Slovenije, dramske skupine SKUD Tine Rožanc iz Ljubljane ter DPD Svoboda iz Divače, TVD Partizan iz Sežane in Divače itd.

V nedeljo 10. t. m. bo šahovski turnir, turnir balinarjev in večer slovenske pesmi in plesov,

11. t. m. bo tekmovanje v odbojki, naslednji dan spet turnir balinarjev, v sredo tekmovanje v streljanju, v četrtek bodo delavci kurilnice in postaje krasili kurilniške rostore, v petek, ko je Dan železničarjev, na bo zjutraj budnica, nato pa svečana zasedanja delavskih upravnih organov postaje in kurilnice, popoldne pa tekmovanje balinarjev in tekmovanje v biljardu; v soboto bodo ocenjevalne motodirke okoli Divače, tekma v odbojki, zvečer pa dramska predstava.

Zaključne prireditve bodo v nedeljo 17. t. m. s turnirjem balinarjev, dopoldanskim promenadnim koncertom ter popoldne ob 17. uri z zaključno akademijo v izvedbi DPD Divači.

Pomorstvo 3-1960

Vsebinsko in slikovno nič manj bogata od januarjske je tudi februarjska številka mesečnika POMORSTVO. Naslovna stran prikazuje v barvni fotografiji nove ladje pred puljsko ladjedelnico Uljanik. V slovensčini prinaša revija naslednje prispevke:

Rudo Goljak: Problemi slovenskega pomorstva (s fotografijami Pogled na ladjedelnico in Piran ter Znak Splošne plovbe na dimnikih njenih ladij), pesem Ludovike Kalanove Bel galeb leti; s posebnim ozirom na naše obalne potrebe razvija -r Priložnostne misli pred turistično sezono 1960, dopolnjuje pa jih s kratkim poročilom Iz Slovenskega Primorja Viktor Pirnat. Otočje V senci Velebita opisuje Hinko Vilfan.

Več člankov je posvečenih šolanju pomorščakov, med drugimi pa omenjamo le nekatere: Izgradnja moderne luke v Bakru, Češkoslovaški tranzitni promet skozi naše luke, Mednarodna pomorska konvencija v 1960, Pomorski muzej v Jugoslaviji (pogrešamo omenbo piranskega), etnosoziološki pregled Primorci in pomorci, Velika tekma šolskih ladij na jadrta itd.

Zaključen je potopis Od Reke do Singapure. Obširno opisana in slikovno dokumentirana je Operacija Sunshine, to je pot ameriške atomske podmornice pod ledeno skorjo čez Severni tečaj iz Tihoga v Atlantski ocean. Nič manj zanimivo ni poročilo, kako Ile de France rešuje brodolomce z Andree Dorie. Pomorskim dogodkom pri nas in po svetu in bibliografskemu poročilu sledita Statistika glavnih trgovskih mornaric sveta in Gibanje naših ladij skozi tuj luke. Seveda v številki ne manjka pesmi, med fotoreprodukcijami pa posebno izstopajo posnetki Exportprojekta iz Ljubljane. Važnejši članki so povzeti v angleščini. Priloge kot vedno: Vestnik Združenja pomorskega brodogojstva Jugoslavije in Bilten Pomorstva.

V. P.

GOSTOVANJE CELJANOV

Pretekli ponedeljek je v kino dvorani v Postojni gostoval z izbranim sporedom domačih melodij in humorja zabavni ansambel celjskega akademskega kluba »Dobri znanci« s pevcema Brancom Dobravcem in Marijanom Roblekom. Številni poslušalci, ki so prisostvovali prireditvi, so bili navdve zadovoljni s programom ter so goste ob zaključku nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

RAZPIS ŠTIPENDIJ

Po 25. členu temeljnega zakona o štipendijah razpisuje komisija za štipendije pri Občinskem ljudskem odboru Sežana naslednje štipendije:

- 1 za študij na filozofski fakulteti — slovenščina,
- 1 za študij na pravni fakulteti,
- 1 za študij na fakulteti splošne medicine — oddelek stomatologije,
- 2 za študij na VPS — angleščina — germanistika,
- 1 za študij na VPS — risanje,
- 3 za študij na VPS — matematika in fizika,
- 1 za študij na VPS — biologija,
- 1 za študij na VPS — zgodovina,
- 2 za študij na Višji upravni šoli,
- 2 za študij na učiteljski šoli,
- 2 za študij na Zobotehnični šoli,
- 1 za študij za knjižničarko.

Prosilci naj do 20. avgusta 1960 vložijo kolkovano prošnjo (250 din državne takse ter za vsako prilogo po 30 din državne takse) in predložijo:

1. Potrdilo o vpisu v šolo,
2. Izjavo o gmohtnem stanju (obrazec za OD),
3. Mnenje mladinske organizacije in SZDL,

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR SEŽANA

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Avtoturističnem podjetju

»SLAVNIK« Koper

razpisuje naslednja delovna mesta za:

1. enega vodjo socialno-kadrovskega sektorja,
2. enega saldokontista,
3. enega materialnega knjigovodjo,
4. enega kapitana male obalne plovbe s prakso,
5. enega strojnika II. razreda s prakso,
6. dva mornarja,
7. enega tariferja,
8. tri šoferje D—E in C—E kategorije,
9. enega kvalificiranega rezkarja,
10. tri kvalificirane strugarje,
11. dva kvalificirana avtomehanika,
12. dva kvalificirana avtokleparja,
13. sekretarja-ke delavskega samoupravljanja in organizacij pri podjetju.

Pogoji: delovno mesto pod št. 1: višja ali srednješolska izobrazba, delovno mesto pod št. 2 in 3: ekonomska srednja šola s prakso, delovno mesto pod št. 6: opravljen izpit za ladjevodjo omejenih plovbe z najmanj 3-letnim plovnim stažem, delovno mesto pod št. 7: visokošolska izobrazba ali ekonomska srednja šola s prakso v prometu, delovno mesto pod št. 13: srednješolska izobrazba s prakso na takšnem delovnem mestu.

Osebnih dohodki po tarifnem pravilniku podjetja. Prošnje vložite v tajništvo podjetja v Kopru najkasneje do 15. aprila 1960.

UPRAVNI ODBOR HOTELA »TURIST« ANKARAN

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. 1 VODJO PROGRAMA (ARANŽER PRIREDITEV) z večletno prakso (sezonski)
2. 1 FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strok. izobrazbo (stalni)
3. 1 POMOŽNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
4. 1 ZURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
5. 1 POMOŽNEGA ZURNALISTA s srednjo strokovno izobrazbo (stalni)
6. 1 SEFA KUHINJE — visokokvalificiranega (sezonski)
7. 1 SEFA RESTAVRACIJE — visokokvalificiranega (sezonski)
8. 1 ZDRAVNIKA SPLOSNE PRAKSE (sezonski)
9. 1 SLAŠČICARJA — visokokvalificiranega (sezonski)
10. 1 RECEPCIONERJA — kvalificiranega (sezonski)
11. 6 SOBARIC — polkvalificiranih (sezonske)
12. 6 KUHARJEV — kvalificiranih (sezonskih)
13. 6 VEC NATAKARJEV — kvalificiranih in polkvalific. (sezonskih)
14. 6 VEČJE ŠTEVILO POM. KUH. OSEBJA — kvalificiranih in polkvalificiranih (sezonskih)
15. 2 ČEVAPČICARJA — kvalificiranega in polkvalificiranega (sezonska)
16. 4 BLAGAJNICARKE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
17. 3 TOČAJE — kvalificirane in polkvalificirane (sezonske)
18. 3 BILJETERJE — nekvalificirane (sezonske)
19. 4 PERICE — nekvalificirane (sezonske)
20. 1 NOČNEGA ČUVAJA — nekvalificiranega (sezonski)
21. 1 NOSAČA — nekvalificiranega (sezonski)
22. 8 SNAZILK — nekvalificiranih (sezonske)
23. 7 DELAVCEV — nekvalificiranih (sezonski)
24. VEČJE ŠTEVILO STUDENTOV za razna dela — nekval. (sezonski)

Razpisana delovna mesta, ki so označena kot sezonska, se prične s 1. junijem oziroma s 1. julijem 1960 in trajajo do 31. avgusta oziroma do 30. septembra 1960. — Prosimo vse reflektante za razpisana delovna mesta, da se oglašijo pisмено ali osebno v tajništvo podjetja do 30. aprila 1960 zaradi sklenitve delovne pogodbe. — Podjetje želi zaposliti, glede pomanjkanja stanovanj, predvsem domačo in okoliško delovno silo. Za vse ostale pa so stanovanja preskrbljena. — Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.

Mali oglasi

KULISE — meščanski salon s tapetami ugodno prodamo. — Sindikalna podružnica ČZP Primorski tisk, Koper (tiskarna).

KUPIM enodružinsko ali polovično hišo v Portorožu ali bližnji okolici. Plačam takoj v gotovini, vselitev po dogovoru. Benko Erika, zdravilišče, Slatina Radenci.

MOTORNİ ČOLN ZA 12 OSEB v brezhibnem stanju, primeren za počitniške domove, prodamo. Ponudbe na upravo lista pod »Motorni čoln«.

HIŠNO POMOČNICO — lahko tudi starejšo, — sprejme štiričlanska družina v Piranu. Nalogo na upravi lista.

SPREJMEM HONORARNO ZAPOSLITEV za tri mesece. Star sem 17 let, dokončal sem 8-letno šolo. Ponudbe na upravo lista.

V MESECU JULIJU t. l. bi zamenjala sobo v centru Ljubljane (možnost kuhanja) za sobo ob morskem obali. Pogoj: ne predalet od morja, hotela ali gostilne. Ponudbe pošljite upravi lista pod »Zamenjava«.

PRODAM HIŠO Z VRTOM IN ČEBELNJAKOM ob cesti Divača—Kozina, cena po dogovoru. Franetič Anton, Kačice 5, Divača.

Ugodno prodamo nov električni štedilnik znamke »Tobi« z garancijskim listom, priključkom, 4 grelci, pečico, predgrelecem in termostatom. Prodajna cena 48.271 din, ogled vsak dan pri Lepeji Kati, Piran, Vivantejeva ulica 2.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghenga do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

Razpisna komisija pri Okrožnem sodišču v Kopru razpisuje mesto

računovodje

Pogoji: srednja strokovna izobrazba. Plača po zakonu o javnih uslužbencih.

Prošnje, kolkovane s 50 din in življenjepisom ter spričevalom o strokovni izobrazbi vložite v 15 dneh od dneva objave.

Podjetje »Piranske soline«

razpisuje

naslednji delovni mesti:

1. Kvalificiranega ključavničarjarila
 2. Polkvalificiranega mehanika.
- Pogoji: delovno mesto pod št. 1: izučen ključavničar z izpitom ter s prakso v avtoženem varjenju; delovno mesto pod št. 2: priučeni mehanik ali ključavničar z 2-letno prakso.

Interesenti naj se javijo upravi podjetja do 20. aprila 1960.

»Vraga, na pot,« se je zadržal Čok. »Nekaj dni ostaneva lepo tukaj, da te malo opitam in se odpočijeva.«

Dimač je odkimal.

»Treba bi bilo samo, da samega sebe vidiš,« je ugovarjal Čok.

In kar je Čok videl, res ni bilo lepo: kjer se je koža videla, je bil obraz črn, škrlatast in lišajast od številnih zmrzlin. Lica je imel tako upadla, da se je kljub bradi poznal rob, ki ga je tvorila zgornja vrsta zob. Na čelu in okoli globoko vdratih oči je bila koža napeta kakor na bobnu. Brada, ki naj bi bila zlatobarvna, je bila zmršena, osmojena od ognjev in umazana od dima.

»Prav storiš, če pospraviš,« je rekel Dimač. »Jaz hočem naprej.«

»Slaboten si kakor otrok. Nikamor ne moreš. Kam se ti tako mudi?«

»Čok, po najdragocenejšo stvar grem, kar je v Klondiku. Ne morem čakati. To je vse. Pospravi! Povem ti, po najdražjo stvar na svetu grem. Dragocenejša je zame kot jezera in cele gore zlata, dražja kot lov na medvede in uživanje medvedjega mesa.«

Čok je izbulil oči. »Za boga, kaj je to?« je vprašal hripavo. »Ali se ti je morda zmešalo?«

JOZE BLAZON — OSEMDESETLETNIK

V nedeljo bo v Planini praznoval 80-letnico Jože Blažon, znan kmetovalec in gospodarstvenik. Bil je dolgo leta župan v Planini in njegova zaslug je, da je dobila tudi ta notranjska vasica električno razsvetljavo in vodo. Jože Blažon pa je bil tudi znan sadjar in je prirejal razstave najboljšega sadja iz bližnjih sadovnjakov.

Ko so Italijani v Postojni porušili spomenik pesnika, pisatelja in skladatelja Miroslava Vilharja, je dal Jože Blažon pobudo, da so postavili novega v Planini, v neposredni bližini Vilharjeve rojstne hiše.

Se mnogo let!

Kino

KOPER — 8., 9. in 10. aprila ameriški barvni cinemascope film CLOVEK, KI GA NIKOLI NI BILO; 11. in 12. aprila ameriški barvni vista-vision film HOLLYWOOD ALI PROFAD; 13. in 14. aprila ameriški film DVANAJST JEZNIH MOŽ.

IZOLA — 8. aprila ameriški barvni cinemascope film ZLOMLJENO KOPJE; 9. in 10. aprila ameriški barvni film POVABILO NA PLES; 11. in 12. aprila ameriški film DVANAJST JEZNIH MOŽ; 13. in 14. aprila ameriški barvni cinemascope film DEKLETA.

PIRAN — 8. aprila francoski film HEROJI SO UTRUJENI; 9. aprila ameriški barvni cinemascope film SEDEM LET ZVEŠTOBE; 10. in 11. aprila angleški film OPERACIJA AMSTERDAM; 12. in 13. aprila špansko-francoski barvni film MLIN LJUBEZNI; 14. aprila ameriški barvni cinemascope film ZLOMLJENO KOPJE.

PORTOROŽ — 8. aprila ameriški film NE KOT TUJEC; 9. aprila angleški film OPERACIJA AMSTERDAM; 10. in 11. aprila ameriški barvni cinemascope film SEDEM LET ZVEŠTOBE; 12. aprila angleški film OPERACIJA AMSTERDAM; 13. aprila italijanski film V ZNAKU VENERE; 14. aprila špansko-francoski film MLIN LJUBEZNI.

SKOFIJE — 9. aprila ameriški barvni film HOLLYWOOD ALI PROFAD; 10. aprila ameriški film DVANAJST JEZNIH MOŽ; 14. aprila nemški barvni film LAZNI KAPETAN.

SEŽANA — 9. in 10. aprila francosko-italijanski film PARIZANKA; 12. in 13. aprila ameriški film LOV NA PUME; 14. in 15. aprila francoski film TATTOVI DRAGULJEV.

preko SAP TURIST BIRO

1. prireajo SINDIKATI PROSVETNO — ZNANSTVENIH in ZDRAVSTVENIH delavcev
- 10-dnevno ekskurzijo z vlakom in avtobusom

V CARIGRAD IN SOFIJO

Cena aranžmaja brez potnega lista 31.700 dinarjev. Prijave sprejemamo do 30. aprila 1960.

2. AVTO-MOTO ZVEZA SLOVENIJE pa za svoje ČLANE potovanje z osebnimi avtomobili in avtobusom

V DOLOMITE

preko Tolmezza — Passo Mauria — Misurina — Cortina d'Ampezzo — Passo Falzarego — Passo Pordoi — Bolzano — Meran — Trento — Gardsko jezero — Verona — Benetke — Trst
Cena aranžmaja brez pot. lista z oseb. avtomobilom 11.700 dinarjev. Cena aranžmaja brez pot. lista z avtobusom 16.400 dinarjev. Prijave sprejemamo do 15. aprila 1960.

SA TURIST BIRO

POSLOVALCI KOPER — PIRAN

Preključujem žaljive besede, ki sem jih izrekla o Mariji Miklovič iz Izole ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Bensa Bentka, Izola

Obvestilo

Foto-klub »Objektiv« Koper obvešča, da bo prvo predavanje začetniškega fotoamaterskega tečaja danes, 8. aprila 1960 ob 19. uri v poslopju industrijske kovinarske šole. Vabimo tudi nove člane.

Radio KOPER

NEDELJA, 10. aprila — 8,00 Domačevosti — 8,05 Kmetijska oddaja: Letošnje melioracije na Goriškem — Problemi neobdelanih zemljišč na področju KZ Izola — Hidrocentrala v Ospu in namakanje kmetijskih površin — Nižja kmetijska šola v Skocjanu — 8,30 Z veselo pesmijo v nedeljsko jutro — 9,00 Naša reportaža: Vrni se zdrav domov — 9,15 Zabavni zvoki — 13,30 Sosedni kraji in ljudje — 14,00 Glasba po željah — 15,00 Poročila — 15,10 Beneške narodne pesmi poje zbor RTV Ljubljana.

VSAK DAN je ob 7,15 in 7,40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7,30 Poročila. Poročila so nato še ob 13,30 in 15,00, ob 15,10 pa Zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 11. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Čebelarstva opravila spomladi — 13,45 Pisana paleta zabavne glasbe — 14,30 Sportni pregled — 14,40 Izbrane melodije — 15,20 Narodne.

TOREK, 12. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Kako pripravimo odkupljeno teleta za pisanje — 13,45 Odlomki iz oper — 14,30 Sola in življenje: Mladi radioamaterji v Smarjah — 14,50 Glasbena medigra — 15,20 Slovenske narodne.

SREDA, 13. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Kako organizirati kmetijsko proizvodnjo v zgornji vanganelski dolini — 13,45 Od melodije do melodije — 14,30 Kulturni ozornik: Pred revijami pevskih zborov — 14,40 Pohorski fantje.

ČETRTEK, 14. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Uničevanje plevela na njivah — 14,40 Glasba po željah — 14,30 Pogovor z volivci — 14,40 Glasba po željah — 15,20 Dalmatinske popevke.

PETEK, 15. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Proizvodnja krmnih rastlin — 13,45 Od melodije do melodije — 14,30 Domače aktualnosti: Izkušnje iz nagajanja v gostinstvu — 14,40 Poje zbor RTV Ljubljana — 15,20 Kmečka godba.

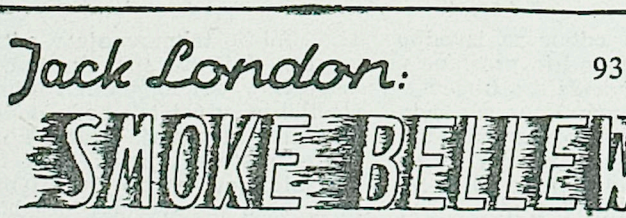
SOBOTA, 16. aprila — 13,40 Kmetijski nasveti: Kaj je pozitivna selekcija pri redčenju gozdov — 13,45 Popevke in ritmi — 14,30 Primorski tednik — 15,20 Za veselo popoldne.

DOPOLNILNO ŠOLANJE

Te dni je v teku v okviru Avtomoto društva v Postojni tečaj za voznike-amaterje A in B kategorije, ki se ga udeležuje 60 slušateljev, razen tega pa je Gudarška srednja šola ob sodelovanju postojnskega AMD pripravila za dijake petega letnika in slušatelje pripravljalnega tečaja bivših borcev tudi tečaj za motorna vozila, ki se ga udeležuje 72 gojencev. Uprava zavoda namreč meni, da je nujno potrebno, da dijaki po odhodu iz šole obvladajo vožnjo bodisi z avtomobilom ali motornim kolesom.

Kje so ladje

P/1 »BIHAČ« je 6. aprila priplula v Benetke (Porto Marghera), kjer manipulira s tovorom
M/1 »BLED« je 7. aprila priplula iz Neaplja na Reko, kjer razklada
M/1 »BOHINJ« je 2. aprila priplula v Philadelphia, nato v New York
M/1 »BOVEC« je 3. aprila odplula iz Kopra na Reko, nato v New York
P/1 »DUBROVNIK« je 6. aprila odplula iz Splita v Plöče, kjer naklada
M/1 »GORANKA« je 4. aprila priplula v Sukhoi Liman, kjer razklada
M/1 »GORENJSKA« je na popravilu v Piranu
P/1 »LJUBLJANA« je 1. aprila priplula v Sukhoi Liman, kjer naklada
M/1 »MARTIN KRPAN« je 3. aprila priplula v Port Said, kjer raztovarja
M/1 »PIRAN« je 8. aprila priplula v Kobo na Japonskem
P/1 »POHORJE« je na poti v River Plato, kamor prispe 13. aprila
P/1 »ROG« je na poti v East London, kamor prispe 13. aprila
M/1 »TRBOVLJE« je v Šibeniku, kjer razklada do 21. aprila
P/1 »ZELENGORA« je 1. aprila priplula v Sidney v Avstraliji, kjer razklada

»Led na Klondiku se je ravnokar lomil,« je končaval Čok svoje pripovedovanje, »in morali smo čakati, da se reka scisti za plovbo. Dva vlačilna čolna, šest mož razen mene — poznaš jih vse — pa vsakovrstna oprema in potreščine. Toda slapovi jih bodo gotovo zadržali najmanj za teden dni. Tam sem jih pustil in sam nadaljeval pot preko gor v to smer. Moja naravna slutnja mi je pravila, naj grem. Pa sem napolnil vrečo in šel. Vedel sem, da te bom našel tavajočega in izžranega do skrajnosti. Dimač je prikimal in ponudil tovarišu roko; en sam stisk je izrazil njuno prijateljstvo in zvestobo. »Dobro. Zdaj se odpraviva na pot.«

SLOVENSKA CONSKA LIGA

Spet točka iz Ljubljane

Kaže, da bodo Izolčani spomladi bolje vozili na tujih igriščih kakor pa na domačem. V nedeljo so spet ugodno presenetili in iztrgali Grafičarju dragoceno točko (1:1). Položaj na lestvici pa je kljub temu še zmeraj neugoden za Izolo.

Tekmo Grafičar—Izola lahko imenujemo srečanje izgubljenih

Preprečili so milijonsko škodo

V nedeljo so člani prostovoljnega gasilskega društva v Piranu na redni letni konferenci razpravljali o svojem delu v minulemu letu. Sodelovali so pri gašenju 31 požarov in obvarovali za približno 6 milijonov dinarjev ljudskega premoženja. V preteklih dveh letih so imeli tudi 122 vaj, ki jim je prisostvovalo 1.005 gasilcev.

Njihovo operativno sestavlja 16 nepriznanih gasilcev, 49 izprašanih, 4 podčastniki in en častnik. Le-ti skrbijo tudi za vzgojo podmladka, saj imajo v svojih vrstah tudi 22 pionirjev, ki so doslej opravili že 38 vaj.

Zivahna je dejavnost gasilcev tudi na kulturnoprosvetnem področju, posebno pozornost pa posvečajo lastni strokovni vzgoji ter prirejanju predavanj o požarni varnosti za šolsko mladino in za odrasle.

priložnosti za obe moštvi. V prvem polčasu so imeli gostje več od igre in so tudi zasluženo dosegli vodstvo 1:0. Imeli so celo priložnost povečati razliko v golih, vendar je imel Kostič zelo slab dan in je zamudil dve odstotni priložnosti. Isti igralec je zastreljal tudi enajstmetrovko.

Drugi polčas so bili domačini v premoči. Dosegli pa so le en gol, ker niso znali napadalci izkoristiti najbolj zrelih priložnosti.

Drugi primorski zastopnik Nova Gorica je odšel visoko poražen iz Kranja (1:4). Gostje so se sicer poštvalno borili in bili v polju enakovredni, pred vrati pa so povsem odpovedali.

V nedeljo se bodo Izolčani pomerili doma z Rudarjem, Nova Gorica pa prav tako doma z Grafičarjem. Medtem ko v zmago Goricanov ne dvomimo, pa se utegne v Izoli marsikaj zgoditi. Gostje so sicer favoriti, bodo pa morali računati na to, da se bodo domači krčevito borili, saj bi jim

morebitna zmagla zopet odprla možnosti za obstanek v ligi.

Branik	14	11	1	2	61:11	23
Kladivar	14	10	2	2	43:30	22
Triglav	14	9	0	5	34:25	18
Maribor	14	7	2	5	21:19	16
M. Sobota	14	7	2	5	33:30	16
Rudar	14	7	1	6	36:15	15
Krim	14	5	4	5	14:26	14
Ljubljana	14	6	1	7	29:28	13
N. Gorica	14	3	3	8	30:44	9
Ilirija	14	4	1	9	16:28	9
Gračar	14	1	5	8	10:40	7
Izola	14	0	6	8	13:38	6

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Pet zmag na domačih igriščih

V drugem kolu spomladanskega dela nogometnega prvenstva so dosegli naslednje izide: Tomos : Postojna 3:0, Primorje : Ilirska Bistrica 4:0, Sidro : Anhovo 4:1, Branik : Rudar 3:0 in Tabor : Adria 7:2. Tolmin je bil prost.

Glavni dogodek tega kola je bil v Kopru, kjer sta se pomerila glavna kandidata za prvo mesto Tomos in Postojna. Lepo vreme je privabilo na igrišče blizu 800 gledalcev, ki pa so bili razočarani nad igro obeh moštvev. Postojna je nastopila brez odličnega Slapničarja, medtem ko je Tomos igral brez prave prizadevnosti. Skoraj vso tekmo smo gledali gneče okrog žoge, slabo podajanje in slabe strelje mimo vrat. V koprskem moštvu se je odlikovala obramba z Gombačem in Papcem na čelu, v napadu pa je bil najboljši Furlanič. Pri Postojni je bila dobra leva stran obrambe, napad pa je igral v celoti slabo, saj si ni ustvaril niti ene zrela priložnosti za gol.

Kronika dogodkov na igrišču je zelo skopa. Prvih dvajset minut je imel Tomos več od igre in je izsilil dva prosta strela z razdalje 25-30 metrov. Furlanič je obakrat dobro streljal. Enkrat je šla žoga tik čez prečko v aut, drugi je bil zadel v živi zid. To pa je bilo tudi vse, kar je vredno omeniti za prvi polčas.

V drugem polčasu so se nadaljevale počasne akcije na obeh straneh vse do petnajst minut pred koncem, ko so Koprčani nepričakovano prišli v vodstvo. Vratar gostov je namreč tako nesrečno odbil žogo, da je padla v roke branilca. Pogačnik je poslal žogo z bele pike v spodnji lev kot. Prejeti gol je goste demoraliziral. Obramba se je zmedla in v naslednjih desetih minutah je Koper dosegel še dva gola, oba kot posledica grobih napak obrambnih igralcev. Obramba Postojne, ki je bila vso tekmo boljše del moštva, je torej na koncu tako popustila, da je neprizadevni napad Tomosa zelo poceni pridelal do treh golov.

Kakor v Kopru so tudi v vseh drugih srečanjih domačini prepričljivo zmagali. V Piranu so domačini igrali enostavno in borbeno. Uspeh ni izostal. Treba pa je povedati, da se je Anhovo vso tekmo dobro borilo in celo v zadnji minuti doseglo častni gol. Zmaga domačinov je povsem zaslužena, ker so bili bolj iz-

Dolgo že ni bilo ničesar slišati o namiznotenški sekciji v Izoli. Pravzaprav bi človek mislil, da je v Izoli ta šport zamrl. In res je tako. Vzrokov za to je mnogo, eden izmed glavnih je vsekakor pomanjkanje prostorov za treniranje. Ker nimamo svojih prostorov, smo se zatekli v vhodni prostor glasbene šole. Prostor je neprimeren in temen, za vsako uro igranja pa moramo odšteti 40 dinarjev. Seveda gre to vse iz lastnega žepa. Drugi vzrok je pa to, da ni bilo trenerja oziroma vodstva, ki bi vso stvar vzelo v roke. Tako smo bili prepuščeni sami sebi. Zanimanje za namizni

tenis pa je v Izoli zelo veliko, posebno med mlajšimi in vsi si želimo več razumevanja in uspeha ne bo izostal.

Pred kratkim smo imeli dva dvoboja s pomlajenim moštvom Kopra. V prvem dvoboju rezultat ni bil zadovoljiv, saj se je končal z zmago Kopra s 7:2. Bolj uspešni smo bili v nedeljo 3. aprila, ko je bilo povratno srečanje, čeprav smo tudi tokrat izgubili, vendar z rezultatom 5:4. Najboljši v moštvo Izole je bil Komac, dobra pa sta bila tudi Kiko in Bubola, ki je tudi izbojeval eno zmago. V. K.

Rokometaši v nevarnih vodah

V nedeljo so Koprčani zamudili lepo priložnost, da bi osvojili dve točki. S Kovinarjem so do zadnjih sekund vodili, potem pa brez potrebe izgubili žogo in dragoceno točko.

Sicer pa izid 12:12 v glavnem ustreza dogodkom na igrišču. Gostje so se v prvih minutah bolje znašli in dosegli vodstvo 4:1. Koper se je le počasi otresel pritiska in tudi spremenil taktiko: ko so videli, da je težko razbiti nasprotnikovo cono, so se začeli posluževati hitrih, individualnih prodorov. Tako jim je uspelo po zaslugi odličnega Kastelca izenačiti na 4:4.

Nabratko

Na občinski konferenci Ljudske tehnike v Kopru so sporočili, da bodo v Kopru v kratkem začeli graditi Dom ljudske tehnike. Zamisel je treba vsekakor pozdraviti, saj je v Kopru šest društev in krožkov Ljudske tehnike brez primernih prostorov.

Na konferenci se bilo mnogo govora o letošnjih jubilejnih prireditvah. Kar štiri društva ter krožki praznujejo namreč desetletnico svojega obstoja (Jadro, Avto-moto društvo ter fotoamaterski in radioamaterski krožek). Večina prireditev bo v drugi polovici maja, ko nameravajo organizirati razstavo fotografij, razstavo raznih izdelkov ljudske tehnike, nadalje tekmovanje s skiroji, mopedi in dvokolesi, mladinsko jadrarno regato, avto-moto dirke v Portorožu, tradicionalni »lov na lisico«, Titovo UKV štafeto in tekmovanje modelarjev.

Na konferenci so tudi naglasili, da bodo letos še bolj razširili število članstva. Predvsem bodo gledali, da se razširi zanimanje za razne oblike ljudske tehnike po tovarnah, šolah in na podeželju.

V SEŽANI JE NOVO

Vse tri osnovne organizacije SZDL v Sežani se živo zanimajo za probleme, ki jih je v mestu še vse polno. Odbor osnovne organizacije Sežana I. je n. pr. na nedavnem sestanku razpravljala o sklepih občinske konference SZDL in ugotovil, da še ni ostvarjena prava povezava med samimi organizacijami SZDL, kljub temu, da je bil izvoljen poseben koordinacijski odbor. Ta odbor bi se moral čimprej sestati in koordinirati skupne akcije. Odbor je tudi mnenja, da bi bilo treba začeti s konkretnimi pripravami za ustanovitev obrata za družbeno prehrano, saj je bila potreba po njem že dovolj utemeljena. Kot najprimernejši lokal bi prišli v poštev prostori v gostinskem obratu »Trst«.

Da bi se ustvarili čim tesnejši stiki s člani SZDL in podjetji, bo odbor sklical v začetku aprila množični sestanek, čimprej pa naj bi bil tudi sestanek s predstavniki gospodarskih organizacij.

LESTVICA:

Odred	10	9	0	1	225:150	18
Mladost	10	7	1	2	202:166	15
Rudar	10	7	0	3	172:133	14
Krim	10	6	1	3	147:145	13
Branik	10	4	2	4	172:84	10
Slovan	10	4	2	4	175:186	10
Svoboda	10	3	2	5	138:135	8
Koper	10	0	4	6	125:166	4
Kovinar	10	1	2	7	139:185	4
Ajdovščina	10	1	2	7	152:204	4

Uspeh Postojne na srednješolskem festivalu

V nedeljo je bilo na koprskih športnih igriščih zelo živahno. V finalnih tekmah so se namreč pomerili najboljši športniki in športnice srednjih šol koprškega okraja. Največ uspehov so imeli Postojnčani, ki so osvojili sedem prvih mest.

Postojčani so zmagali v naslednjih panogah: odbojka moški in ženske, nogomet, streljanje moški, košarka moški in ženske in šah ženske. V finalni tekmi moških odbojkarških ekip je Gozdarska srednja šola iz Postojne nepričakovano premagala Ekonomsko srednjo šolo iz Kopra s 3:0, presenetljivo zmago nad koprsko ESS pa so dosegle tudi dijakinje postojnske gimnazije (2:1). Nogometna tekma med GSS in IKŠ Koper se je končala s prepričljivo zmago postojnskih gozdarjev 4:0. Mladi koprski kovinarji so imeli ves čas tekme podrejeno vlogo na igrišču, zaradi izključitev in poškodb pa so ostali nazadnje s sedmimi igralci na igrišču. V postojnskem moštvu je bil najboljši Slapničar. V streljanju za moške je GSS dosegla 340 krogov od 500 možnih. Druga je bila Pomorska srednja šola Piran s 323 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Gabrič (GSS). V košarki sta se v finalu moških in ženskih ekip spoprijeli postojnska gimnazija in ESS iz Kopra. Postojnčani so bili obakrat uspeš-

ni. Moški so zmagali z 62:48, ženske pa s 40:38.

Koprčani pa so osvojili prva mesta v streljanju ženske, v šahu moški, v namiznem tenisu moški in v malem rokometu moški in ženske. Glede streljanja naj povemo, da so gojenke koprškega učiteljskega osvojile 148 krogov od 300 možnih. Za ta uspeh je najbolj zaslužna Helena Lupinc, ki je osvojila 78 krogov od 100 možnih. V namiznem tenisu so igralci koprške gimnazije prepričljivo premagali Pomorsko srednjo šolo s 5:1. Največ zanimanja je bilo za rokometni finale moških ekip GSS in IKŠ. Na igrišču se je zbralo okrog 400 gledalcev, ki so temperamentno bodrili obe ekipi. V prvem delu igre so bili Koprčani precej boljši, nato pa so se gostje znašli in zmanjšali razliko. Končni izid je bil 14:11 v korist IKŠ. Treba pa je povedati, da so nas igralci obeh ekip presenetili s hitro in domiselno igro. Dokaz več, da je mali rokomet v obeh mestih na najboljši poti! Ženska rokometna tekma med ESS in koprskim učiteljskem pa se je končala z zmago ESS s 6:2.

Stiki naše mladine s tujimi mladinci

Prvi rezultati nedavnih razgovorov o čim tesnejših stikih naše mladine z mladino onstran meje so se že uresničili. Koprski taborniki odreda Srebrnega galeba so se minulo soboto in nedeljo v Trstu pomerili s tržaškimi taborniki rodu Modrega vala v namiznem tenisu, šahu in odbojki. To športno tekmovanje je bilo pravzaprav povratno srečanje med obema enotama.

V lanskem letu so se že dogovorili o medsebojnih srečanjih in tudi že izvedli prvo tekmovanje v počastitev 22. aprila — Dneva tabornikov. Takrat so zmagali koprski taborniki.

Letošnje srečanje pa je potekalo takole:

V soboto popoldne so se pomerili najprej v namiznem tenisu. V tej disciplini so bili Koprčani boljši in so zabeležili rezultat 5:1 v svojo korist. Rezultat je na prvi pogled sicer visok, vendar so bile borbe precej izenačene in če bi bili Tržačani vzdržljivejši, bi bila razlika manjša. Sledilo je dvokrožno šahovsko srečanje na šestih deskah. Tudi to pot so bili Koprčani uspešnejši in zabeležili zmago 7:5.

V nedeljo dopoldne pa so se pomerili v odbojki. Najprej sta nastopili moški šestorki obeh taborniških enot. Zmagali so Tržačani z rezultatom 3:0 (15:4, 15:13 in 15:8). Tudi pri dekletih so bile tržaške tabornice uspešnejše in odločile srečanje v svojo korist z rezultatom 2:0 (15:3 in 15:4).

Vsa tekmovanja so bila v Trstu v Slovenskem dijaškem domu in na stadionu 1. maj. Po tekmovanjih v nedeljo so se vsi zbrali v Slovenskem dijaškem domu, kjer so objavili rezultate. Vodstvi obeh ekip sta ugotovili, da so taborniki Modrega vala iz Trsta bili boljši in da do prihodnjega tekmovanja pripada njim prehodni pokal. Sledil je kratek kulturni program in nato družabni popoldan, ki so ga pripravili svojim gostom tržaški taborniki.

R. M.

V SEŽANSKI OBČINI SO USTANOVILI NOV ORGAN Zveza za telesno vzgojo

Na pobudo okrajnega sveta za telesno kulturo je minulo nedeljo sežansko društvo TVD Partizan sklicalo v Sežani ustanovni občni zbor občinske zveze za telesno kulturo, ki so ji prisostvovali razen telesnovzgojnih in športnih društev tudi gostje, med njimi sekretar občinskega komiteja ZK Slovenije Alfonz Grmek in podpredsednik občine Lado Mahnič. V uvodni besedi je tajnik TVD Partizan Sežana Albert Bregant omenil, da bo naloga novoustanovljene zveze ustanavljanje, krepitev in razširitev telesno-

vzgojnih in športnih društev v občini, posebno pa še poživitev dela v TVD Partizan Tomaj in Komen ter ustanovitev društva v Pliskovici.

Nato so v razpravi obravnavali priprave na proslavo Dneva mladosti, ki bo v Sežani 22. maja. Takrat bodo nastopila razen telesnovzgojnih in športnih šolska društva, delovni kolektivi, šolska mladina in pionirji. Predvideno je tudi več tekmovanj in udeležba sežanske ekipe pri teku »Ob žici okupirane Ljubljane«.

-er

Idrijske »špice«

Kakor preproge in filigranski izdelki tako imajo tudi čipke svojo domovino v Orientu. Na evropsko celino so zanesli to obrt bržkone Arabci. Zanimivo pa je, da se je udomčila ta obrt predvsem v rudarskih revirjih Evrope, največ v Belgiji, Holandski, Nemčiji in Češkoslovaški. Rudarji so prejimali tedaj sila nizke plače in njihove žene so lahko tako s »kleklanjem« precej popravile družinski proračun.

Kdaj so začele idrijske žene in dekleta čipkati, ni mogoče zanesljivo dognati. Bržčas v začetku prejšnjega stoletja. Pripovedujejo, da jih je prva jela učiti žena nekega češkega rudarskega uradnika. Idrijske žene so se sčasoma povsem »osamosvojile« in jele izdelovati čipke s samosvojo tehniko, s pomočjo »bube« in »klekelnov«, mimo tega pa se odlikujejo njihovi izdelki tudi po izvirnih in samosvojih vzorcih. Čipke, ki so »dšale« po živem srebru, so v svetu zelo čislali in so jih večkrat nagradili z zlatimi medaljami

809 MILIJONO PISEM

V lanskem letu je dosegel poštno-telegrafski promet v Jugoslaviji rekordno številko. Pismošiške so izročili več kot 807 milijonov pisem (pomnožite to z 20 din), 5.682.000 paketov in 7.672.000 telegramov.

V lanskem letu je bilo pri nas 230 tisoč telefonskih aparatov, z njimi smo opravili 373 milijonov krajevnih in 30 milijonov medkrajevnih pogovorov.

NEW IDRIA

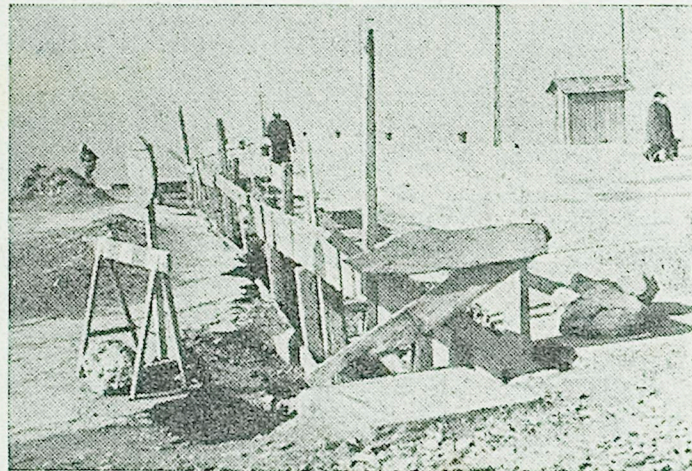
Prvi naseljenec na ameriškem kontinentu so poimenovali pokrajine in naselbine z imeni, ki naj bi jih spominjala na njihovo domovino in na rodni kraj. Tako so nastali New England, New Orleans, New York pa tudi New Idria. To je eno izmed redkih krajevnih imen iz slovenskega sveta, po katerem se imenuje neki kraj tudi v Ameriki. Vendar pa naselju New Idria niso botrovali Idrijsčani, marveč sloves, ki ga je Idrija že od nekdaj uživala. Tod so namreč našli živorebrno rudno. Podobno kakor New Idria je nastalo tudi rudniško naselje New Almaden.

in jim dali vse priznanje z diplomami.

Med najbolj nadarjene čipkarice je sodila Ivanka Ferjančič, za katero se je zanimalo celo avstrijsko ministrstvo na Dunaju, in je ustanovila leta 1876 čipkarsko šolo. Šola dela še danes. V njej si mlada dekleta izpopolnjujejo znanje, ki so si ga pridobile doma pri materi.

Kljub temu, da je okus današnjega časa naklonjen ravnim geometrijskim linijam, pa čipkarstvu še ne bije zadnja ura, kot bi nemara kdo pričakoval. Narobe! Skoraj vse, kar »naklekljajo«, izvozijo, največ v Italijo. Ker bo letos v Rimu olimpiada, imajo toliko naročil, da jim niso kos in da jih morajo precej zaradi tega zavračati. Čipke izvažajo kot polizdelek. V inozemstvu jih vsivajo v prte, zavese itd. Zadržana pa se sedaj ukvarja z mislijo, da bi čipke sami vsivali in jih prodajali kot dokončane produkte. Tako bi dosegli dvoje. Delno bi rešili zaposlitev ženske delovne sile, ki postaja v Idriji iz dneva v dan vse bolj pereča, dosegli pa bi tudi višjo prodajno ceno svojih izdelkov.

Bržkone je idrijska čipkarska zadruga najmočnejša zadruga v Jugoslaviji. V njej je včlanjenih blizu 4.700 čipkaric, ki ostvarijo na leto skoraj 150 milijonov dinarjev bruto produkta. Dobra in izurjena čipkarica lahko zasluži na mesec tudi po 25 tisoč dinarjev.

Kje tiči vzrok, da je kanal pred Ribarnico v Izoli odprt že okrog šest mesecev? Podnevi stoji običajno pred njim obledel prometni znak, ki pravi, da je voznja čez kanal prepovedana, ponoči pa ni primerne razsvetljave in vse kaže, da čakamo le na prometno nesrečo.

Kenny Wilson je malček, ki kaj slabo lahko prenaša vročino. Zato ga je njegov oče posadil v nekem parku v San Franciscu z njegovim avtomobilčkom vred v banjo, ki pa se je sredi bazena potopila in je malček ostal samo v avtomobilčku, od koder so ga komaj rešili.

KOLIKO JE STARA NAŠA ZEMLJA?

Naš planet je ženskega spola, zato se zdi človeku kar nekam nespodobno, da smo tolikanj netaktni in brskamo po njeni preteklosti, da bi ugotovili njeno starost. Znanstveniki se na bonton takšne vrste kratkoma poživljajo. Sovjetski geologi so zbrali več kakor 550 vzorcev raznih kamenin in na podlagi skrbnega proučevanja postavili trditve, da je naš planet star 4 milijarde 500 milijonov let.

ULTRAZVOK - GNOJILO

Uporabnost ultrazvoka je skoraj vsestranska. Z njim je napravila Akademija znanosti SZ svojevrsten poskus. Z ultrazvokom so »gnojili« rastline in ugotovili, da pod njegovim vplivom rastline še enkrat hitreje rastejo in dozore, kakor v normalnih pogojih.

Ribolov bodočnosti

Na naši Zemlji je vsak dan za 140 tisoč več prebivalcev in tako bo že leta 2.000 živelo na našem planetu okoli 5 milijard ljudi. Prehrana bo predstavljala tedaj težko in sila kočljivo vprašanje. Znanstveniki skušajo že sedaj najti njivo bodočnosti — v morju. Oceani in morja prekrivajo dve tretjini Zemlje in v njih bo dovolj hrane za vse.

Dandanes je moč z mrežo uloviti v dveh urah največ 5 ton haring. Isto količino pa je mogoče uloviti v petih minutah z električnim tokom, z drugimi besedami — vsako minuto tono rib.

Poskusi, ki so jih delali v sladkih vodah z »elektrificiranimi trniki«, so izpolnili vsa pričakovanja. V ZDA so začeli konstruirati zato posebno ribiško ladjo, ki ne bo imela mrež, marveč le močne aku-

mulatorje in generatorje. S kratkimi električnimi sunki bodo prignali ribe v bližino ladje, kjer jih bodo z močnimi zaporednimi električnimi udarci pobili, posebni sesalci pa jih bodo natovorili v ladijska skladišča. Dobro izvežbana posadka japonske ribiške ladje ujame danes v približno 50 dneh 1.000 ton rib. Ribiška ladja, ki jo zdaj gradijo, pa bo opravila isto delo v pičlih 20 urah.

45 km KNJIG

V Cannesu so te dni dogradili univerzitetno knjižnico, ki bo najmodernejša v Evropi. Dolžina knjižnične polic je 75 kilometrov, vanje pa bodo postavili približno 45 kilometrov knjig.

AKTIVNA RELIKVIJA

Ena izmed prvih ladij na parni pogon, angleška jahta »Esperance«, ki so jo zgradili leta 1869, se vedno pluje po jezeru Windemer (Cumberland) in prevažata turistje. Pred dvajsetimi leti se je ta častljiva relikvija meni nič tebi nič potopila. Angleži pa ne bi bili Angleži, če ne bi te ladje z vso rahljotnostjo dvignili z dna in jo skrbno popravili. Čeprav so jo precej preureli, pa so stroj kakor tudi vsi instrumenti in ladijske naprave ostale iste. To je najstarejša ladja, ki jo vodi v svojem registru Lloyd Register of Shipping.

Tudi v naši mornarici še vedno plujeta dva veterana iz prejšnjega stoletja. To sta parnik »Čikat« s 1.114 BRT, ki je bil zgrajen leta 1899, in parnik »Sava« s 1.426 BRT, ki je zavrtil svoj vijak v letu 1.900.

ATOMSKO ZLO

Pet učenjakov iz Centra za atomsko raziskovanje v Harwellu je proučevalo nabiranje radioaktivnega stroncija v kosteh otrok do 5 let starosti. V njihovih kosteh so ugotovili 6,9 enote stroncija 90. Britanski strokovnjaki sodijo, da bi človeško telo lahko sprejelo največ 100 enot, vendar pa bi utegnla biti smrtna tudi manjša doza. To zaskrbljujoče dognanje britanskih večakov pa gre na rovaš poskusov z atomskimi bombami, ki jih delajo Francozi, ZDA, Velika Britanija in Sovjetska zveza.

72 DREVES

Podobno, kakor se pri nas merijo med seboj kosci in traktoristi, se v Kanadi kosajo drvarji. Tekmovanja med drvarji prirejajo vsako leto. Za letošnje leto je postal najboljši med dobrimi drvarji Stolger iz Toronta, ki je v enem dnevu podrl 72 dreves.

PLASTIČNI TRANZISTORJI

Sovjetskim inženjrom je uspelo, da so iz umetne smole in z dodatkom germanijeva praška izdelali odlične tranzistorje. Plastični tranzistorji so boljše od navadnih ter tudi cenejši in bolj trpežni. Zdaj delajo poskuse še s plastičnimi tranzistorji, ki bi lahko sprejemali radijske valove vseh dolžin.

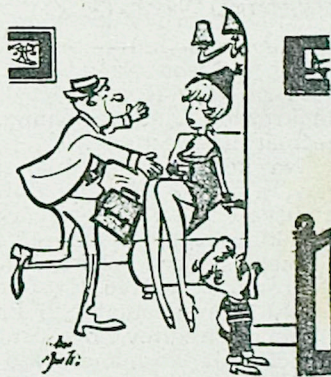

Profesor Martz na gornji sliki je doma iz Kalifornije. Ko so ga nekega dne povabili, naj pride predavati v neko šolo o raketah, se je pripeljal s svojim sinom na čudnem vozilu, ki ga je sam skonstruiral na principu raketnega pogona. Kljub navidezni nerodnosti in sorazmerno ogromni obremenitvi je vozilo dvajlo po Orangevalu s hitrostjo 49 km/h.

OBDAVČENA ZANIKRNOST

Stara, patriarhalna »matjuška Rusija« je bila tako neznanost nezanimarjena, da so ji po vsej pravici pravili »smrdljiva Rusija«. Nasprotno pa danes sovjetska mesta preseščajo vsakega tučca s svojo neverjetno, vprav fantastično čistočo. »Laže je najti palmo na severnem tečaju, kakor pa tramvajski listek na pločniku v Moskvi.« je dejal neki Američan. Tudi župana San Franciscosa, ki se je pred nedavnim mudil v Moskvi, je predvsem zanimala organizacija te vrste dejavnosti. V SZ so »organizirali čistočo« na dva načina. 24 ur na dan krožijo po mestih posebni kamioni, ki so pravzaprav sesalci za prah. Drugi način je pa sila trda in drastična vzgoja. Kdor hotel ali nehoti vrže na tla in ne v posebni koš ogrizek, čik ali tramvajski listek, takoj plača kazen od 50 do 100 rubljev (nekako od 8—15.000 din!). Kdor tolikšnega denarja nima pri sebi, mu seveda vzamejo osebne podatke in vsoto meni nič tebi nič odrgajo od mesečne plače.

KAJ NASMEJE ITALIJANE

— Mario, pridi takoj dol! Caka te tvoja nova zaročenka, pravkar pa je prišel tudi oče iz pisarne.

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

8

DOGODEK S PISMOM

Bilo je kasno popoldne, ko je Mr. Utterson potrkal na vrata dr. Jekylla. Odprl mu je Pool. Odvedel ga je mimo kuhinje in preko dvorišča v hišo, ki so ji pravili laboratorij ali dvorana za sečiranje. Zdravnik jo je bil kupil od dediča znanega kirurga, in ker je doktorja privlačevala bolj kemija kakor anatomija, jo je namenil svojem konjičku. Bilo je prvič, da je prestopil advokat prag te hiše. Radovedno je opazoval umazano stavbo in s čudnim občutkom hodil preko amfiteatralne dvorane, ki je bila nekdanj polna študentov, zdaj pa je bila mračna in zapuščena; mize so bile natrpane s kemikalijami in raznimi aparati, po tleh so bile razmetane škatle in razsuta slama za pakiranje. Svetloba se je nemočno prebijala skozi zamegljeno kupolo. Na drugem kraju so vodile stopnice do nekih vrat, ki so bile zavešene z rdečo zaveso. Skoznje je uvedel Pool advokata v zdravnikov kabinet. Bil je zelo velik. Ob stenah so stale steklene omare, na enem kraju pa veliko zlozljivo ogledalo. Sredi sobe je bila miza. Tri prašna okna z železnimi rešetkami so gledala na dvorišče. V kaminu je plapolal ogenj, nad njim pa je gorela svetilka, ker je postajala megla gosta tudi po stanovanjih. Ob kaminu je sedel dr. Jekyll; videti je bil utrujen in izčrpan. Ni se dvignil s stola in ni šel naproti svojemu obiskovalcu, marveč mu je prožil svojo hladno roko in ga pozdravil s spremenjenim glasom.

— In zdaj, — je rekel Utterson, ko je Pool odšel, — si slišal novico?

Zdravnik je vztrepetal.

— O tem so kričali na trgu, — je rekel. Slišal sem jih v jedilnici.

— Zanima me le neka podrobnost, — je dejal advokat. — Carew je bil moj klient, prav tako si tudi ti. Hotel bi slišati tvoje mnenje, kaj naj storim. Menda nisi bil tako neumen, da si tega človeka skrili?

— Utterson, prisegam ti, — je kričnil zdravnik, — prisegam ti, da ga nikdar več ne pogledam in da ga nečem več videti. Častna beseda, nikakršnih popravkov nočem imeti več z njim. Z njim je končano. Pravzaprav pa mu moja pomoč ni ni več potrebna. Ti ga ne poznaš tako dobro, kakor ga poznam jaz. On je na varnem, popolnoma na varnem. Zapomni si moje besede: o njem ne bo nikdar več slišati.

Advokat ga je poslušal z namrščenimi obrvmi. Prijateljevo obnašanje ga je iznenadilo in mu ni bilo všeč.

— Kaže, da mu mnogo zaupaš, — je rekel. — O tem ali imaš prav ali ne, več sam najbolje. Rad bi te le opozoril, da bi bil v morebitno sodniško obravnavo vpleten tudi ti.

— Nanj se popolnoma zanesem, — je odvrnil Jekyll. — Zato imam svoje razloge, ki pa jih ne morem nikomur zaupati. Vendar bi mi lahko v neki zadevi pomagal z nasvetom... Dobil sem nekakšno pismo in sam ne vem, kaj naj z njim napravim. Ga naj pokažem policiji? To bi rad prepustil tebi, Utterson. Ti boš znal najbolje presoditi. Vidiš, tako zelo ti zaupam.

— Najbrž misliš, da bi pomagalo to pismo zločinca nekako izslediti.

— Ne, — je odvrnil zdravnik. — Ne morem reči, da mi gre Hydova usoda kdo ve kako k sreči. Z njim sem prekrizal vse. Mislim sem na svoj ugled, ki je prišel zaradi tega odvratnega primera v nevarnost.

Utterson je za hip razmišljal. Prijateljeva sebičnost ga je iznenadila, vendar je kljub temu čutil nekakšno olajšanje.

— Dobro, — je rekel navsezadnje. — Daj, da vidim to pismo.

Pismo je bilo napisano s čudnim rokopisom in podpi-

sano z »Edward Hyde«. Bilo je kratko in zgoščeno. Iz njega je bilo razvidno, naj se pišček dobrotnik dr. Jekyll, komur je na najbolj nevhvaležen način vračal tisoč drobnih pozornosti, nikar ne boji za njegovo varnost, ker je povsem prepričan, da mu bo uspelo pobegniti. Pismo je advokatu nekako ugajalo, ker je stavljalo njuno prijateljstvo v drugačno luč, kakor pa si jo je zamišljal. Advokat se je svojih prejšnjih sumničenj pokesal in jih pograjal.

— Imaš ovitek?

— Zažgal sem ga, — je odvrnil Jekyll. — Zažgal sem ga, preden sem razmisli, kaj naj s pismom napravim. Poštnega žiga na ovitku ni bilo, ker mi je bilo pismo??

— Zažgal sem ga, — je odvrnil Jekyll. — Zažgal sem ga, preden sem razmisli, kaj naj s pismom napravim. Poštnega žiga na ovitku ni bilo, ker mi je bilo pismo izročeno osebno.

— Ga lahko vzamem s seboj in pustim, da stvar prespim? — je vprašal Utterson.

— Želim, da sam presodiš in se sam odločiš, — je odvrnil zdravnik. — Izgubil sem zaupanje v samega sebe.

— Samo še nekaj bi te rad vprašal, — je rekel Utterson. — Ti je pri testamentu Hyde narekoval pogoje v zvezi s tvojim izginotjem?

Zdravnika je obšla slabost. Čvrsto je stisnil usta in pokimal.

— Pričakoval sem to, — je dejal advokat. — Nameraval te je ubiti. Srečno si se ga rešil.

— Dobil sem nekaj bolj važnega, — je odvrnil Jekyll svečano. — To mi je dobra šola... ah, moj bog, Utterson, kakšna šola! — Za hip si je pokril obraz z dlanimi.

Ko je odšel, je spregovoril advokat nekaj besed se s Poolom.

— Mimogrede, — mu je dejal. — Danes je bilo izročeno neko pismo. Kakšen je bil človek, ki je pismo prinesel?

Toda Pool je z vso gotovostjo trdil, da je prišla samo redna pošta in da so bili še to samo nekakšni razpisi.